

Bilag

Bæredygtighedsrapportering i vandselskaber - CSRD

BILAG TIL BÆREDYGTIGHEDSRAPPORTERING I VANDSELSKABERNE - CSRD

DATO: 08 . februar 2024

ISBN:

978-87-92651-33-4

Udgiver:

DANVA, Vandhuset, Godthåbsvej 83, 8660 Skanderborg

Udarbejdet af:

Envidan, Vejlsøvej 23, 8600 Silkeborg

I samarbejde med ESG Forum

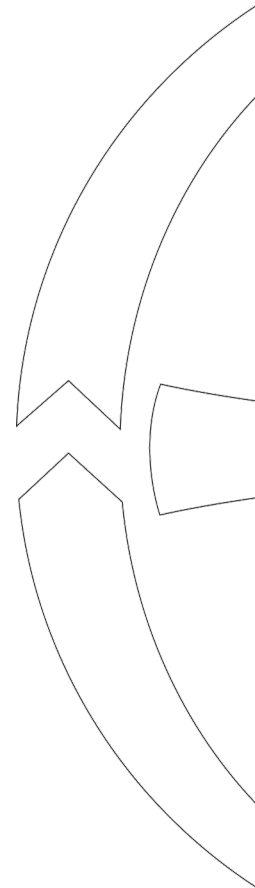
Finansiering:

Vejledningen er finansieret af DANVA

Indholdsfortegnelse

1	Bilag 1: Workshop 1	3
1.1	Introduktion og formål	3
1.2	Metode og resultater fra gruppearbejde WS1	3
1.3	Opsummering	11
2	Bilag 2: Workshop 2	12
2.1	Introduktion og formål	12
2.2	Opsummering	13
2.3	Posters-besvarelser	14
3	Bilag 3: Workshop 3	26
3.1	Introduktion og formål	26
3.2	Metode og resultater fra gruppearbejde	26
3.3	Opsummering	35
3.4	Posters-besvarelser	36
4	Bilag 4: Begrebsliste	42
4.1	Tabel 1 – Akronymmer	42
4.2	Tabel 2 – Termer defineret i ESRS	44
5	Bilag 5: ESRS E3 Vand- og Havressourcer	65

1 Bilag 1: Workshop 1

1.1 Introduktion og formål

Workshop 1 blev afholdt ved DANVA's hovedkontor på Godthåbsvej 83, 8660 Skanderborg, d. 23/10/2023. Det overordnede formål med den første workshop var at skabe konsensus omkring aktører og deraf prioritering af ESRS-emner. Dette blev gjort på et generisk niveau, og der blev diskuteret overordnet om væsentlighed ift. de listede ESRS-emner (ESRS 1, AR16), uden at gå i detaljerne med de konkrete parametre. Arbejdet blev igennem hele workshoppen holdt med fokus på de danske vandselskaber.

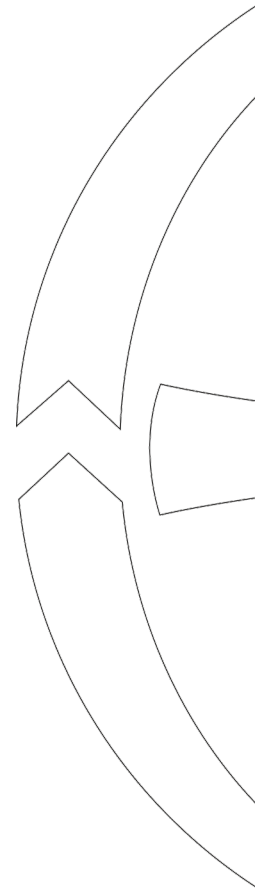
Inden workshopdeltagerne gik igang med gruppearbejdet omhandlende aktører og ESRS-emner, diskuterede workshopdeltagerne i plenum vandselskabernes nuværende status på arbejdet med CSRD. Hertil havde workshopdeltagerne haft mulighed for at forberede en maturity matrix, som plenum diskussionen kunne tage udgangspunkt i. Generelt var størstedelen af forsyningerne enten først begyndt at skabe sig et overblik eller begyndt at skitsere processen. Ingen af forsyningerne vurderede deres arbejde som godt i gang, og der blev givet udtryk for opgavens uoverskuelighed og et ønske om støtte og et fællesskab til sparring. Herefter blev der forventningsafstemt ift. ambitioner for forsyningernes ESG-arbejde. Her blev der givet udtryk for et ønske om høj faglighed men også en frygt for, at rapporteringen vil blive ressourcetung, og dermed en tidsmæssig og økonomisk belastning.

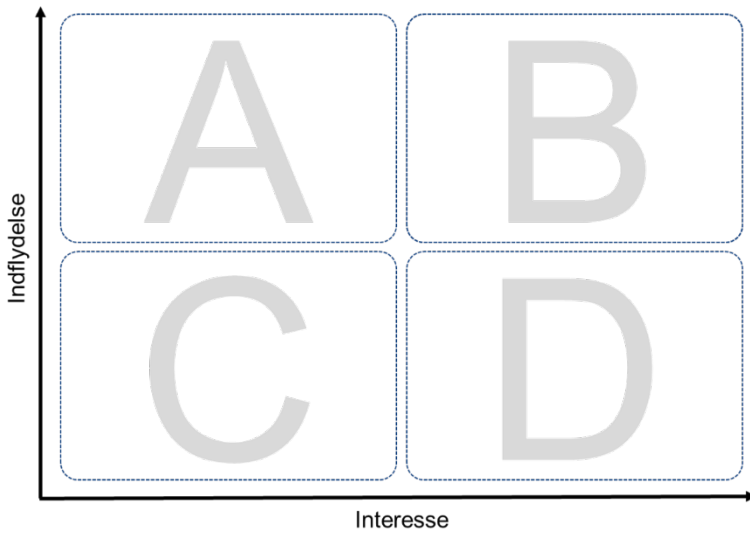
Workshop 1 var delt i to øvelser; Øvelse 1 og Øvelse 2. Under begge øvelser var forsyningerne opdelt i dem der arbejder med og har kompetencer indenfor miljødelen (E-delen) og dem der arbejder med og har kompetencer indenfor de sociale aspekter og/eller selskabsledelse (S- og G-delen). Efter hver øvelse blev resultaterne gennemgået i plenum.

1.2 Metode og resultater fra gruppearbejde WS1

1.2.1 Øvelse 1: Aktøranalyse

Øvelse 1 havde til formål at kortlægge de relevante aktører for vandselskaberne, samt deres interesse, påvirkning og indflydelse. Dette blev gjort i en matrix, der kategoriserede aktørerne baseret på indflydelse (Y-akse) og interesse (X-akse). Vandselskaberne blev gjort opmærksom på at indtænke såvel opstrøms som nedstrøms aktører, og vurdere hvilken kvadrant den pågældende aktør hørte til. Herigennem kunne konkluderes hvilke interessenter der er nøgleaktører, og hvilke skal høres eller undlades. Placeringerne i matrixen er som følger:

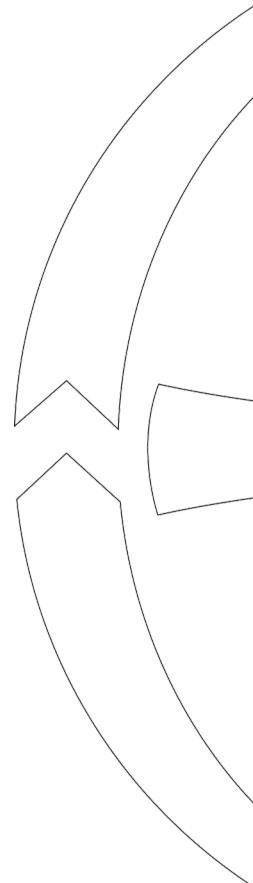
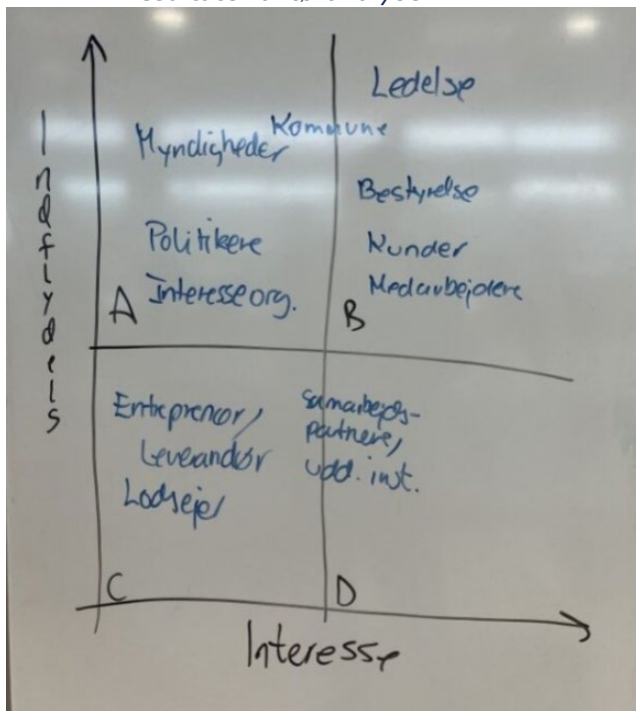

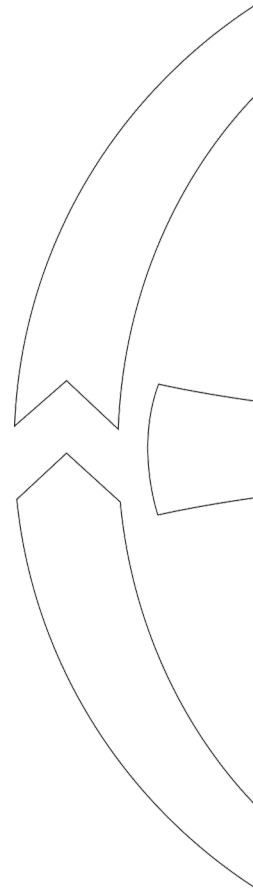
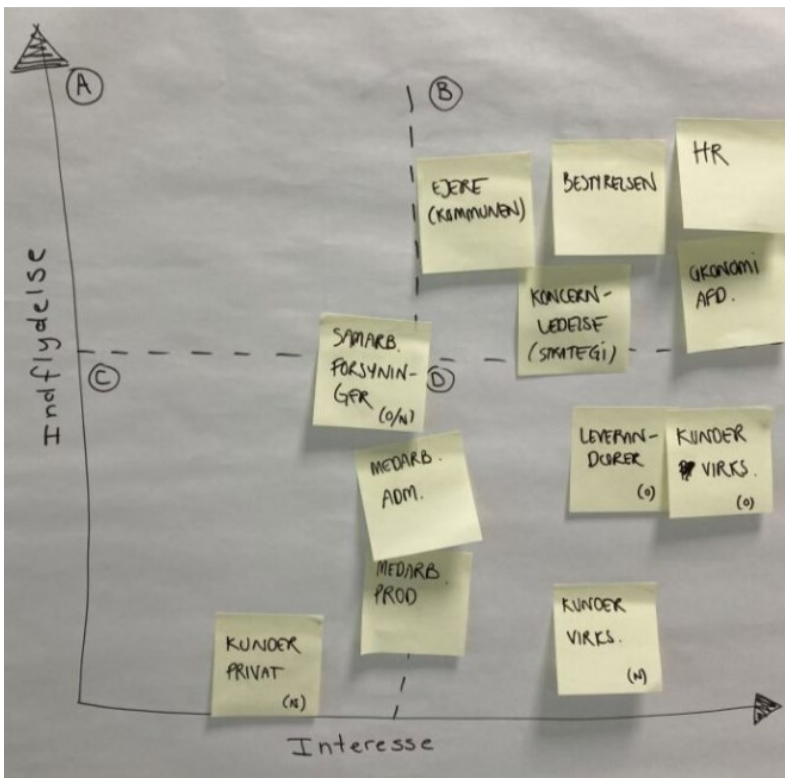
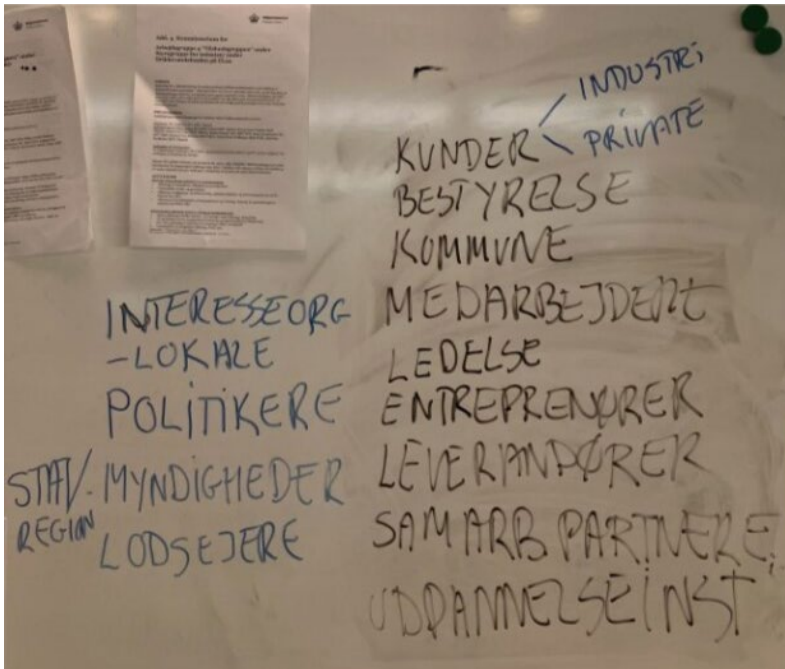

A= Øg interesse, B=Nøgleaktører, C= Kan undlades, D= Gruppe høres

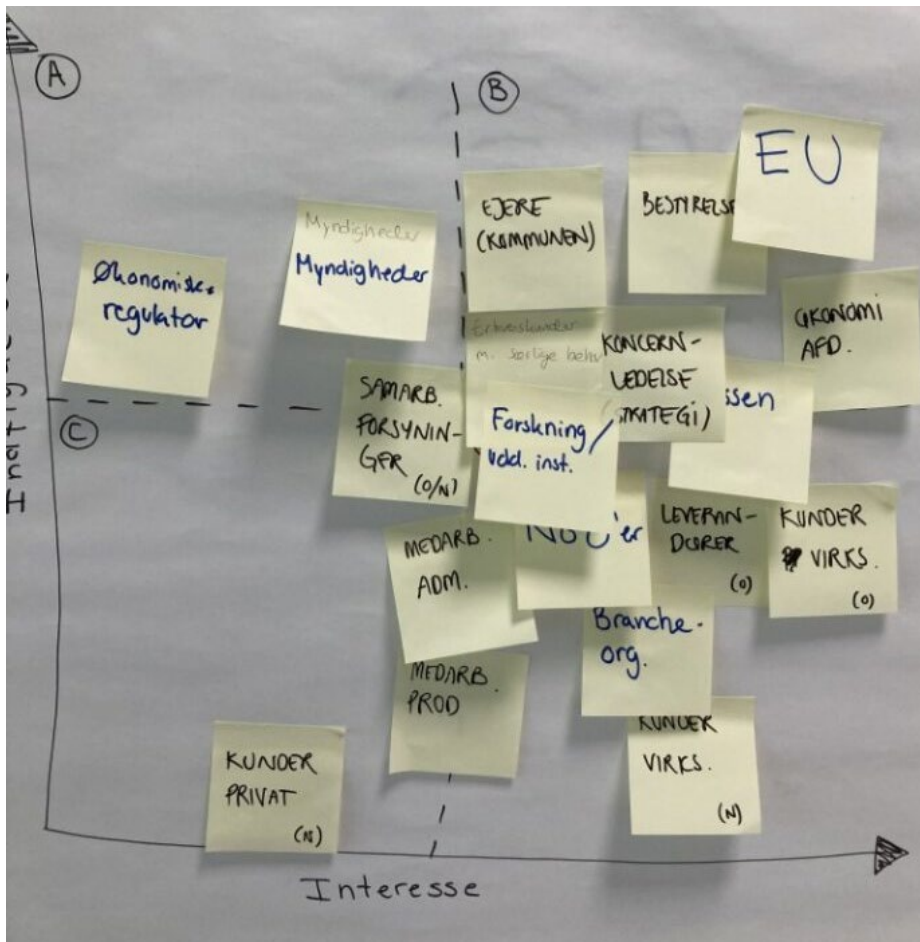
Grupperne fik 40 minutter til deres arbejde, efterfulgt af en 35 minutters opsamling.

1.2.1.1 Resultater aktøranalyse

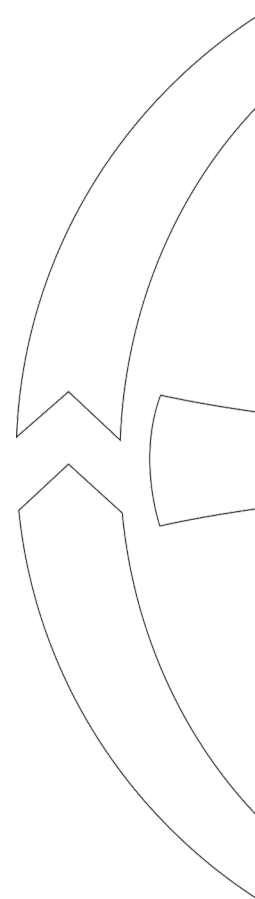
Fælles opsamlingsplanche - aktøranalyse:

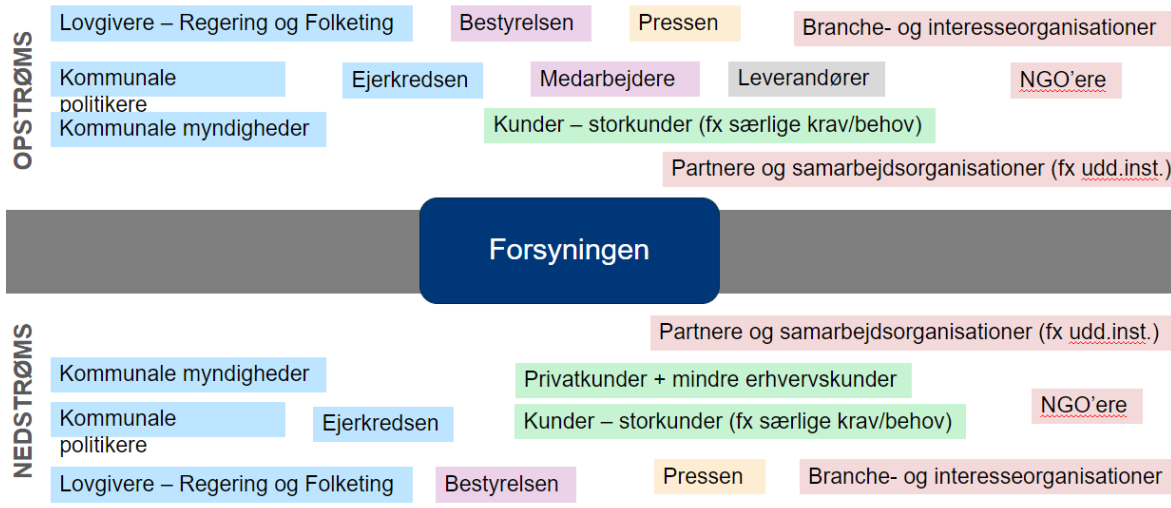
Efter fælles diskussion blev følgende aktører vurderet til at være nøgleaktører. Dette er de aktører der befinder sig i kvadrant B:

- EU
- Bestyrelsen
- Ejere (Kommune)
- Erhvervs-kunder med særlige behov
- Økonomiafdelingen
- Koncernledelsen (strategi)
- Forskning og uddannelsesinstitutioner

Der blev fra Envidans side arbejdet videre med de aktører, der af workshopdeltagerne blev placeret i kvadrant A, B eller D. Den samlede oversigt over disse aktører, og om de tilhører op- eller nedstrøms ser således ud:

Resultat fra Øvelse 1

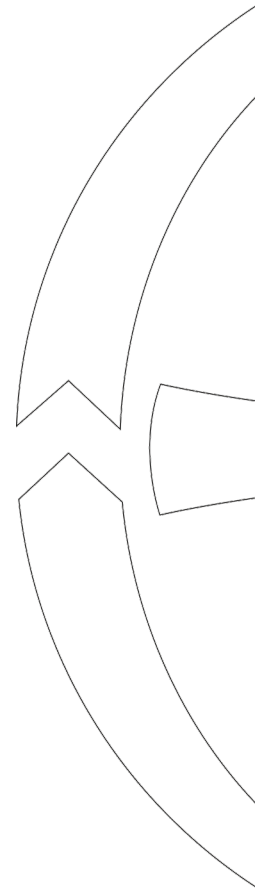
1.2.2 Øvelse 2: Dobbeltvæsentlighedsanalyse

I Øvelse 2 blev der arbejdet med ESRS-emner. Deltagerne havde sat sig ind i ESRS-emnerne hjemmefra. Der var i alt 18 emner omhandlende miljø (E), 12 emner omhandlende det sociale og samfundsmæssige (S) og 6 emner omhandlende den generelle selskabsledelse (G). Hvert emne skulle vurderes på flere faktorer:

- Væsentlighed for de danske vandselskaber
- Impact og/eller finansiell væsentlighed
- Forsyningsaktiviteter der kunne være relevante under emnet
- Relevante aktører (fra Øvelse 1)
- Short- (<1 år), medium- (1-5 år) eller long-term (>5 år)

1.2.2.1 Resultater dobbeltvæsentlighedsanalyse

Hver gruppe indsendte deres vurderinger ift. de ovenstående faktorer, og den overordnede væsentlighed blev vurderet. De steder, hvor grupperne ikke var enige, er det den konkrete forsynings ansvar selv at vurdere om emnet er relevant at rapportere på. Denne uenighed skyldes forskelligheden i de deltagende forsynings, som afhænger både af deres fokus og størrelse. Den nedenstående tabel med opsamlingen af vurderingerne resulterende fra gruppearbejdet, er suppleret af en anbefaling fra Envidan's side, om hvilke emner der er væsentlige, og hvilke der ikke er. Disse anbefalinger er baseret på diskussionerne og svarene fra deltagerne på workshoppen samt erfaringer fra branchen.

ESRS-emner	Key words	Antal be- sva- relser	Væ- sentlig	Ikke- væ- sent- lig	Projekt anbefa- ling*
ENVIRONMENT					
Climate change					Væ- sentlig
Energy	Energiforbrug, Bæredygtige energikilder	3	3	0	Væ- sentlig
GHG-emissions	Drivhusgasemissioner	3	3	0	Væ- sentlig
Climate Change adap- tation	Klimatilpasning	3	3	0	Væ- sentlig
Pollution					
Pollution of air (indoor and outdoor)	Skadelige forurenende stof- fer, indenørs og udendørs	3	1	2	Vurde- res in- dividu- elt
Pollution of water (incl. groundwater)	Forurenende stoffer i vandløb (inkl. grundvand)	3	3	0	Væ- sentlig
Pollution of soil	Jordforurening	3	3	0	Væ- sentlig
Pollution of living or- ganisms and food re- sources	Levende organismer og føde- varekilder	3	3	0	Vurde- res in- dividu- elt
Substances of con- cern/very high concern	Kemikalier og/eller stoffer m. væsentlig risiko	2	2	0	Vurde- res in- dividu- elt
Microplastic	Mikroplastforurening	2	0	2	Vurde- res in- dividu- elt
Water and marine res- sources					
Water	Påvirkning af vandressour- cerne	1	1	0	Væ- sentlig
Marine	Påvirkning på marine økosy- stemer	1	1	0	For- mentlig ikke væ- sentlig
Biodiversity and ecosy- stems					
Direct impact drivers of biodiversity loss	klimaændringer, vandkvanti- tet og kvalitet, arealanven- delsen	1	0,5	0,5	Vurde- res in- dividu- elt

Impacts on the state of species	Bestandene af forskellige arter og deres risiko for at uddø	1	0	1	Vurderes individuelt
Impacts on the extent and condition of ecosystems	Omfanget og tilstanden af forskellige økosystemer	1	0	1	Vurderes individuelt
Impacts and dependencies on ecosystem services	Afhængighed af økosystemtjenester som f.eks. bestøvning	1	1	0	Vurderes individuelt
Circular economy					
Resources inflows, including resource use	Anvendelse af naturressourcer og indstrømningen af ressourcer	1	1	0	Væsentlig
Resource outflows related to products and services	Ressourceudstrømninger tilknyttet produkter og tjenester	1	1	0	Formentlig ikke væsentlig
Waste	Håndtering og reduktion af affaldsmængder	1	1	0	Væsentlig
SOCIAL					
Own workforce					
Working conditions	Medarbejder forhold, arbejds-sikkerhed, sundhed, trivsel.	3	3	0	Væsentlig
Equal treatment and opportunities for all	Retfærdighed og lige muligheder	3	2,5	0,5	Væsentlig
Other work-related rights	Børnearbejde, tvangsarbejde eller boligforhold for medarbejdere	3	1	2	Væsentlig
Workers in the value chain					
Working conditions	Medarbejder forhold, arbejds-sikkerhed, sundhed, trivsel.	3	2	1	Væsentlig
Equal treatment and opportunities for all	Retfærdighed og lige muligheder	3	2	1	Væsentlig
Other work-related rights	Børnearbejde, tvangsarbejde eller boligforhold for medarbejdere	3	1,5	1,5	Væsentlig
Affected communities					
Communities' economic, social and cultural rights	Adgang til mad, vand, land, sikkerhed, bolig og hygiejne forhold	3	1	2	Formentlig ikke væsentlig

Communities' civil and political rights	Ytringsfrihed, forsamlingsfrihed, menneskerettighedsforkæmpere	3	0	3	Formentlig ikke væsentlig
Rights of indigenous communities	Beskyttelse af indfødtes rettigheder fx kulturelle, samtykke	3	0	3	Formentlig ikke væsentlig
Consumers and end-users					
Information-related impacts	Beskyttelse af privatliv og ytringsfrihed vedr. produkter/services	3	3	0	Væsentlig
Personal safety of consumers and end-users	Personlige sikkerhed, herunder sundhed og beskyttelse af børn.	3	3	0	Væsentlig
Social inclusion of consumers and end-users	Fremme social inklusion af slutbruger	2	0	2	Væsentlig
GOVERNANCE					
Business conduct					
Protection of whistleblowers	Uregelmæssigheder indenfor virksomheden	1	1		Væsentlig
Corporate culture	Interne kultur, værdier, adfærdsmæssige standarder	1	1		Væsentlig
Animal welfare	Etisk behandling og dyrevelfærd	1		1	Formentlig ikke væsentlig
Political engagement	Politiske engagement og lobbyaktiviteter	0			Vurderes individuelt
Management of relationships with suppliers	Betalingspraksis og ansvarlig styring af disse relationer	0			Vurderes individuelt
Corruption and bribery	Korruption og bestikkelse	0			Væsentlig

En håndfuld af de ESRS-emner, der blev vurderet ikke væsentlig, er beskrevet og omfattet af dansk lovgivning. Her var der også diskussioner om væsentligheden, grundet denne omfang. Nogle forsyninger mente, at det var relevant at monitorere og rapportere på disse, mens andre forsyninger så det som dobbeltarbejde og ikke ressourcerne værd.

1.3 Opsummering

Resultatet af Workshop 1 blev, udover en oversigt over de relevante aktører og deres placering i en indflydelse/interesse-matrix, en liste af ESRS-emner, som de deltagende forsyninger havde vurderet, var væsentlige at rapportere på. ESRS-emnerne der blev vurderet relevant for alle forsyningerne er:

- 1) Miljø (Environment)
  - a. Energiforbrug, Bæredygtige energikilder
  - b. Drivhusgasemissioner
  - c. Klimatilpasning
  - d. Forurening af vand og grundvand
  - e. Forurening af jord
  - f. Påvirkning af vandressourcerne
  - g. Anvendelse af naturressourcer og indstrømningen af ressourcer
- 2) Social- og samfundsmæssig påvirkning (Social)
  - a. Medarbejder forhold, arbejdssikkerhed, sundhed, trivsel
  - b. Retfærdighed og lige muligheder
  - c. Børnearbejde, tvangsarbejde eller boligforhold for medarbejdere
  - d. Tre overstående emner men for hele værdikæden
  - e. Beskyttelse af privatliv og ytringsfrihed vedr. Produkter/services
  - f. Slutbrugere: Personlig sikkerhed, herunder sundhed og beskyttelse af børn
  - g. Slutbrugere: Fremme social inklusion
- 3) Generel styring af virksomheden (Governance)
  - a. Beskyttelse af whistle-blowers
  - b. Interne kultur, værdier, adfærdsmæssige standarder
  - c. Modarbejde korrupsion og bestikkelse

2 Bilag 2: Workshop 2

2.1 Introduktion og formål

Workshop 2 blev afholdt i DGI-byen, Tietgensgade 65, 1704 København V, d. 20/11/2023. Formålet med Workshop 2 var at udføre en indledende GAP-analyse på de udvalgte væsentlige emner (output fra Workshop 1). I workshoppen var forsyningerne opdelt i dem der arbejder med miljødelen (E-delen) i vandselskabet og dem der arbejder med det sociale aspekter og/eller selskabsledelse (S- og G-delen). Efter hver øvelse blev resultaterne gennemgået i fællesskab.

Emnerne til diskussion var som følger:

- Miljø (Environment)
  - o Forurening af vand
  - o Forurening af jord
  - o Vandforbrug
  - o Drivhusgasudledning
  - o Resurse inflow (materialer)
  - o Resurse outflows (affald)
- Social- og samfundsmæssig påvirkning (Social)
  - o Karakteristika af ansatte og ikke-ansatte
  - o Fagforeninger og social beskyttelse
  - o Diversitet og lønforhold
  - o Handikap, undervisning/færdigheder, work-life balance
  - o Hændelser, klager og alvorlige menneskerettighedspåvirkninger
- Generel styring af virksomheden (Governance)
  - o Governance

Hver af ovenstående emner har tilknyttet en eller flere parametre, som forsyningerne skulle diskutere og vurdere. For hver parameter i ovenstående emne, var der en række spørgsmål deltagerne skulle diskutere:

- 1) Har I data for parameteren? Hvordan måler vi på det?
- 2) Har vi parametre vi måler på i dag, som skal indgå?
- 3) Hvilke bekymringer/forhindringer har I ift. denne parameter?
- 4) Hvad skal I have styr på for at komme videre med denne?
- 5) Er parameteren/data specifik for vand og/eller spildevand?

Besvarelserne blevet noteret på posters, der var inddelt i en matrice som følgende:

§ (eksempelvis)	Data og måling	Eksisterende KPI'er	Bekymringer/forhindringer	Hvad skal vi have styr på?	DV og/eller SV?
E2-4 28 (a)					
E2-6 39 (a)					
E2-6 40 (a)					
E2-6 40 (b)					
E2-6 40 (c)					

Deltagerne arbejdede med følgende spørgsmål fordelt på de 12 udvalgte emner, med tilhørende parametre. Efter det indledende arbejde, blev der givet second opinions fra andre grupper. Der blev udarbejdet en fælles opsamling til sidst, som deltagerne frit kunne kommentere på.

2.2 Opsummering

Deltagerne udfyldte en matrix for de ovenstående spørgsmål for hver relevant parameter. Efterfølgende er hver parameter vurderet baseret på besvarelserne fra Workshop 3, ift. følgende statusangivelse:

- OK = Vi har styr på størstedelen af data, men der kan være behov for definitioner/afgrænsning
- Mangler = Vi har styr på noget data, men der kan være behov for definitioner/afgrænsning og nye dataindsamlingsprocedurer
- Ingen/få = Vi har ikke styr på størstedelen af data, og vi mangler dataindsamlingsystemer
- Ikke nået = Parameter ikke nået/ikke tilstrækkeligt input fra workshop 2

Generelt er der enighed om, at vandselskaberne har datagrundlag for mange af de påkrævede parametre. Der var også nogle områder, hvor der manglede data – dette var især gældende for drivhusgasemissioner i scope 3, og derigennem de totale GHG-emissioner for vandselskabet. Dette var dog også gældende for flere af de sociale- og governance-orienterede parametre, som der skal opnås enighed om, hvordan den tilhørende data skal håndteres.

2.3 Posters-besvarelser

POLLUTION OF WATER:

QUESTION NUMBER	QUESTION ANSWER	QUESTION ANSWER
1	...	...
2	...	...
3	...	...
4	...	...
5	...	...

POLLUTION WATER
 ...
 ...
 ...

...
 ...
 ...

Water pollution
 er liden et gængs miljø problem i de store byer, men i de ...

Spørgsmål	Ekstremt høje	Betyringsforholdene	Skal det være på?	Er det SV?
CH ₄ 3%	grænseværdi	højdetsværdi, relevant måler ikke, normalt relevant	...	DU
nitratforhold i vand medicin PDS (1000 mg/l) pesticide kvælstof og fosfor	in practice - måler på kvælstof måler på fosfor	de høje måler i de gamle - det er ikke men det måler de høje måler men det måler på P	...	DU DU DU
N og P	grænseværdi	...	...	DU
Tungmetaller - bly, cadmium, kobolt Solk	ingen grænseværdi for bly, cadmium, kobolt solk måler på ...	er det relevant?	...	SU DU
Chlorid	...	er det relevant? måler ikke	...	DU

...
 ...
 ...

Water pollution

Spørgsmål	Ekstremt høje	Betyringsforholdene	Skal det være på?	Er det SV?
fluorid i vand	...	...	...	...

POLLUTION OF SOIL

Standard	EN	METode: EN12216	SP/Proble: 0000	Titel
Substance: PCB	01.4	Substance which pollution level in Areas of Regulation (AR) No. 06/2008 of the European Parliament and of the Council (European Parliament Resolutions and Transfer Register "CARs") Regulation (EC) No. 1831/2003	01.4	01.4
Substance: Pesticides	01.4	Substance which pollution level in Areas of Regulation (AR) No. 06/2008 of the European Parliament and of the Council (European Parliament Resolutions and Transfer Register "CARs") Regulation (EC) No. 1831/2003	01.4	01.4
Substance: Heavy metals	01.4	Substance which pollution level in Areas of Regulation (AR) No. 06/2008 of the European Parliament and of the Council (European Parliament Resolutions and Transfer Register "CARs") Regulation (EC) No. 1831/2003	01.4	01.4

SOIL

Flere måle-punkter.

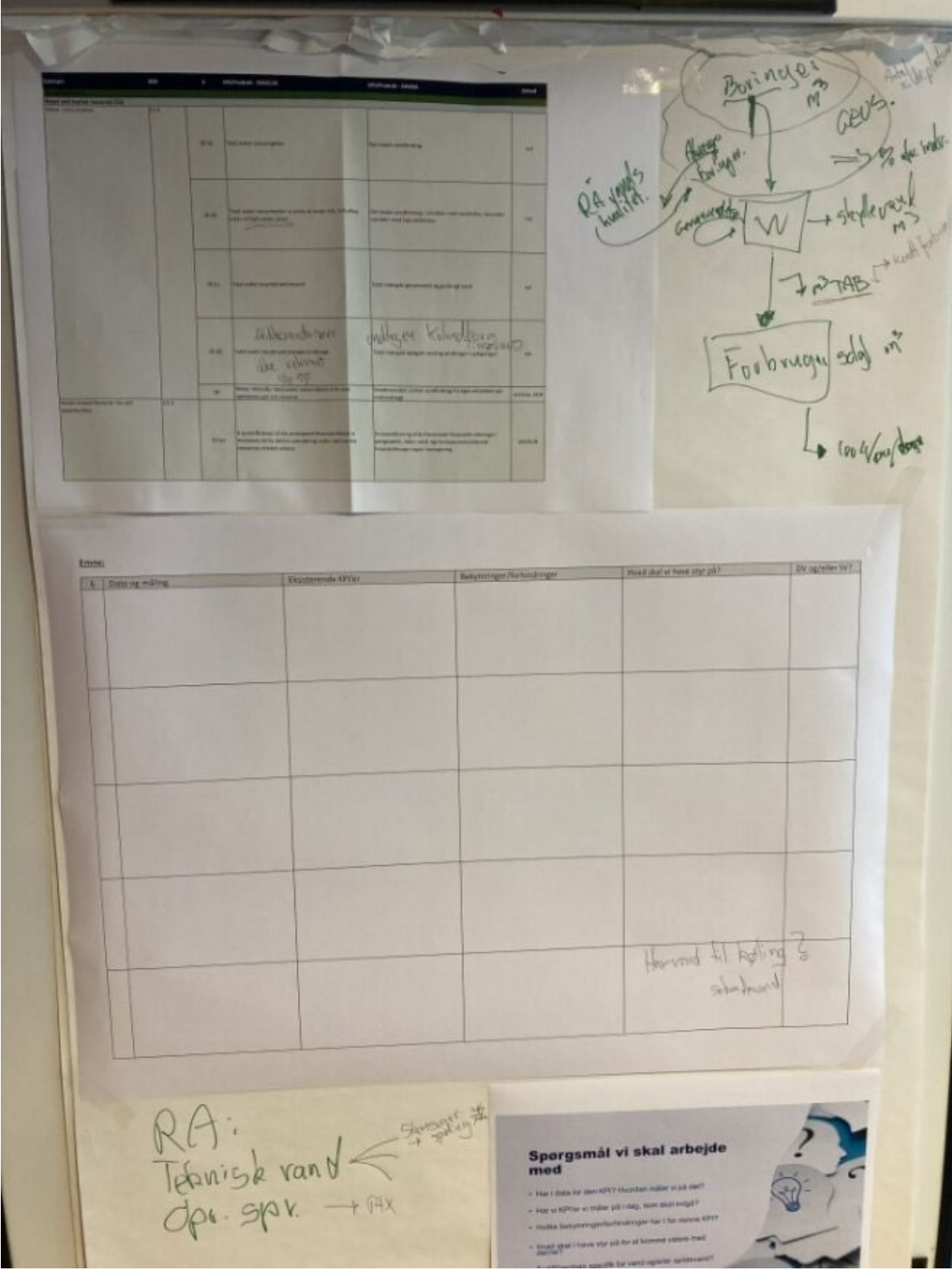
SOIL eller Resource outflows?

Emne:	Data og måling	Existerende KPI'er	Beskrivning/forholdinger	Hvad skal vi have styr på?	EV og/eller SV?
	Slam/ RA	N+P Tungmetaller MFS	"Repræsentativ?" Laborativeprøvs. <u>Hvem ejer skemat?</u>		
	Okker slam/ RV	Tungmetaller MFS	Hvad med krow! Skyllevand? Fordøjelig hængsling (Losses/RT) / Løffelse/afspilning	Flere "muligheder" under det samme enkelte sætseb.	
	RA Sandfraktion (vasket)	hvad måles her? krow	Deponi Sæson/generu.		
	Ristetof		Forbrænding	Waste? Energi	
	Jord	== Kvaliteter/krow.	Dortkarsel af forurenat jord	Waste?	

Kor overstrøber?

WATER CONSUMPTION

The image shows a workspace with several documents and notes related to water consumption. At the top left is a printed table with technical specifications. To its right is a handwritten flowchart. Below the table is a large empty grid with a handwritten note. At the bottom left is a handwritten note, and at the bottom right is a printed document titled 'Spørgsmål vi skal arbejde med'.

nr.	betegnelse	enhed	standard
21.01	... ..	...	...
21.02	... ..	...	...
21.03	... ..	...	...
21.04	... ..	...	...
21.05	... ..	...	...
21.06	... ..	...	...
21.07	... ..	...	...
21.08	... ..	...	...
21.09	... ..	...	...
21.10	... ..	...	...
21.11	... ..	...	...
21.12	... ..	...	...
21.13	... ..	...	...
21.14	... ..	...	...
21.15	... ..	...	...
21.16	... ..	...	...
21.17	... ..	...	...
21.18	... ..	...	...
21.19	... ..	...	...
21.20	... ..	...	...

Handwritten flowchart:

```
graph TD
    B[Boringer M3] --> W[W]
    W --> F[Forbrug selv m]
    W --> T[TAB]
    W --> S[skolevand M3]
    W --> C[Cost factor]
    G[Gennemstr.] --> W
    R[RÅ vand's kvalitet] --> W
    C[Cost factor] --> F
    F --> U[100/1000]
    G[Cost factor] --> S
    S --> P[1/2 af total]
    T --> P
    P --> Q[100/1000]
```

Handwritten notes on the flowchart:

- Boringer M3
- RÅ vand's kvalitet
- Gennemstr.
- skolevand M3
- TAB
- Cost factor
- 100/1000
- 1/2 af total

Handwritten note on the grid:

Hvornår til høring? skolevand

Handwritten note at bottom left:

RA: Teknisk vand ← Skolevand → op. spr. → PAX

Printed document title: Spørgsmål vi skal arbejde med

- Har I data for den KFT? Hvordan måler I det?
- Har vi KFT'er vi måler på - dag, som skal bruges?
- Hvilke beslutningsprocedurer har I for denne KFT?
- Hvad skal I have styr på for at komme videre med denne?
- ... ..

GHG EMISSION

KPI/Produkt - ENGELSK	KPI/Produkt - DANSK	Enhed	KPI/Produkt - ENGELSK	KPI/Produkt - DANSK	Enhed
Climate change (C1)					
GHG emissions					
44 (A) 48 (a)	The gross Scope 1 GHG emissions	Totale drivhusgasemissioner (Scope 1)	44 (A) 48 (a)	The mandatory amount and proportion (percentage) of assets or material physical risk over the short-, medium- and long-term before considering climate change adaptation actions, with the mandatory amount of those assets being subject to acute and chronic physical risk	Fængselsbet og andelen (i procent) af aktiver med væsentlig fysisk risiko på kort-, mellem- og lang sigt, inden der tages hensyn til klimatilpasnings tiltag til klimatilpasningsforanstaltninger
48 (b)	The percentage of Scope 1 GHG emissions from required emissions trading schemes	Procentdelen af drivhusgasemissioner (Scope 1) fra regulerede emissions trading schemes (ETS)	%		%
44 (A) 49 (a)	The gross location-based Scope 2 GHG emissions	Markedsbaserede brutto drivhusgasemissioner (Scope 2)	44 (A) 49 (a)	The proportion of assets at material physical risk addressed by the climate change adaptation actions	Andelen af aktiver med væsentlig fysisk risiko, der er omfattet af klimatilpasnings tiltag til klimatilpasningsforanstaltninger
44 (B) 49 (b)	The gross market-based Scope 2 GHG emissions	Markedsbaserede brutto drivhusgasemissioner (Scope 2)	44 (A) 49 (b)	The mandatory amount and proportion (percentage) of assets or material transition risk over the short-, medium- and long-term before considering climate change adaptation actions	Fængselsbet og andelen (i procent) af aktiver med væsentlig overgangsrisiko på kort-, mellem- og lang sigt, inden der tages hensyn til klimatilpasnings tiltag til klimatilpasningsforanstaltninger
44 (C)	The gross Scope 3 GHG emissions	Brutto drivhusgasemissioner (Scope 3)	44 (A) 49 (C)	The mandatory amount and proportion (percentage) of assets or material transition risk over the short-, medium- and long-term before considering climate change adaptation actions	Fængselsbet og andelen (i procent) af aktiver med væsentlig overgangsrisiko på kort-, mellem- og lang sigt, inden der tages hensyn til klimatilpasnings tiltag til klimatilpasningsforanstaltninger
44 (D) 52	Total GHG emissions	Totalt GHG emissioner	44 (D) 52	The proportion of assets at material non-physical risk addressed by the climate change mitigation actions	Andelen af aktiver med væsentlig overgangsrisiko, der er omfattet af klimatilpasnings tiltag til klimatilpasningsforanstaltninger
53	Total GHG emissions per net revenue	Totalt drivhusgasemissioner pr. nettoomsætning	53		%
GHG removals and storage					
54 (A) 57 (a)	The total amount of GHG removals and storage resulting from projects it may have developed in its own operations, or contributed to in its upstream and downstream value chain	Totalt mængde drivhusgasemissioner der fjernes og lagret som følge af projekter, som virksomheden kan have udviklet i sine egne aktiviteter eller bidragt til i sin upstream og downstream værdikæde	54 (A) 57 (a)	A breakdown of the carrying value of the reporting's real estate assets by energy efficiency classes	Opdeling af den bæretids værdi af virksomhedens ejendomsaktiver efter energiklassificering
56 (b)	The amount of GHG emission reductions or removals from climate change mitigation projects outside its own chain of trust, measured on a tonne-for-tonne basis	Mængden af reduktioner af drivhusgasemissioner fra projekter til klimatilpasning uden for dens værdikæde, målt tonne for tonne eller baseret på kreditens karakter af CO2 binding	56 (b)	Liabilities that may have to be recognized in financial statements over the short-, medium- and long-term	Gæld der eventuelt skal indregnes i årsregnskabet over kort-, mellem- og lang sigt
59 (a)	The total amount of carbon credits outside the undertaking's value chain that are verified against recognized quality standards and cancelled in the reporting period	Totalt mængde CO2 kreditter uden for virksomhedens værdikæde, der verificeres i forhold til anerkendte kvalitetsstandarder og annulleret i rapporteringsperioden	59 (a)	The expected cost savings from climate change mitigation and adaptation actions	Den forventede besparelse på klimatilpasning og tilpasningsforanstaltninger
59 (b)	The total amount of carbon credits outside the undertaking's value chain planned to be cancelled in the future	Totalt mængde CO2 kreditter uden for virksomhedens værdikæde, der forventes annulleret i fremtiden	59 (b)		
63 (a)	Scope 3 GHG emissions covered by Scope 1, 2 and, where applicable, Scope 3 covered by external carbon pricing activities, as well as their share of the undertaking's overall GHG emissions for each respective Scope	Brutto drivhusgasemissioner omfattet af Scope 1, 2 og, hvor det er relevant Scope 3, der er omfattet af eksterne carbon pricing aktiviteter, samt deres andel af virksomhedens samlede drivhusgasemissioner for hvert af de relevante Scope	63 (a)	The potential market size or expected uplift to net revenue from low-carbon products and services or adaptation solutions to which the undertaking has or may have access	Den potentielle markedsstørrelse eller forventede ændringer i nettoomsætning fra kulstoflette produkter og tilpasningsløsninger, som virksomheden har eller kan have adgang til

Emne:

§	Data og måling	Ekisterende KPI'er	Bekymringer/forhindringer	Hvad skal vi have styr på?	DV og/eller SV?

RESOURCE INFLOWS

Subjekt	KOR	KPI/Produkt - ENGLISH		KPI/Produkt - DANSK		Enhed	KPI/Produkt - ENGLISH	KPI/Produkt - DANSK	Enhed	
		KPI/Produkt - ENGLISH	KPI/Produkt - DANSK	KPI/Produkt - ENGLISH	KPI/Produkt - DANSK					
Climate change (E1)	E1-6	44 (A) / 48 (A)	The gross Scope 1 GHG emissions	Brutto drivhusgasemissioner i Scope 1	ton CO2 ækv.	<p>SCOPE 1,2,3</p>	64 (A) / 68 (A)	The necessary amount and proportion (percentage) of assets or material physical risk over the short-, medium- and long-term before considering climate change adaptation actions, with the necessary amount of these assets being aggregated to acute and chronic physical risk	Forudsigteligt og andelen i procent af aktiver med væsentlig fysisk risiko på kort, mellem- og lang sigt, inden der tages hensyn til foranstaltninger til tilpasning til klimaudviklinger. Med de nødvendige størrelser for disse aktiver opgjort efter akut og kronisk fysisk risiko	DNA/EUR, %
		48 (B)	The percentage of Scope 1 GHG emissions from regulated emission trading schemes	Procentdelen af drivhusgasemissioner i Scope 1 fra regulerede emissions trading schemes (ETS)	%		64 (A) / 68 (B)	The proportion of assets at material physical risk addressed by the climate change adaptation actions	Andelen af aktiver med væsentlig fysisk risiko, der er adresseret af foranstaltningerne til tilpasning til klimaudviklinger	%
		48(C) / 49 (A)	The gross market-based Scope 2 GHG emissions	Uregulerede brutto drivhusgasemissioner i Scope 2	ton CO2 ækv.		64 (A) / 68 (C)	The necessary amount and proportion (percentage) of net assets from its business activities at material physical risk over the short-, medium- and long-term	Forudsigteligt og andelen i procent af nettoaktiver fra virksomhedens forretningsaktiviteter med væsentlig fysisk risiko på kort, mellem- og lang sigt	DNA/EUR, %
		48 (B) / 49 (B)	The gross market-based Scope 2 GHG emissions	Markedsbaserede brutto drivhusgasemissioner i Scope 2	ton CO2 ækv.		64 (B) / 67 (A)	The necessary amount and proportion (percentage) of assets before considering climate mitigation actions	Forudsigteligt og andelen i procent af aktiver med væsentlig klimatilpasningsrisiko på kort, mellem- og lang sigt, inden der tages hensyn til foranstaltninger til reduktion af klimatilpasningsrisiko	DNA/EUR, %
		48 (C)	The gross Scope 3 GHG emissions	Brutto drivhusgasemissioner i Scope 3	ton CO2 ækv.		64 (B) / 67 (B)	The proportion of assets at material physical risk addressed by the climate change mitigation actions	Andelen af aktiver med væsentlig klimatilpasningsrisiko, der er adresseret af foranstaltningerne til reduktion af klimatilpasningsrisiko	%
		44 (G) / 52	Total GHG emissions	Totalt drivhusgasemissioner	ton CO2 ækv.		64 (C) / 67 (C)	In a combination of the carrying value of the underlying's net assets assets to energy efficiency claims	En kombination af den bærende værdi af virksomhedens nettoaktiver eller energibesparelseskrav	DNA/EUR
GHG removals and storage	E1-7	58 (A)	The total amount of GHG removals and storage resulting from projects it may be developed in its own operations, or contracted for in its upstream and downstream value chain	Totalt mængde drivhusgasreduktioner der opnås og lagres som følge af projekter, som virksomheden kan have udviklet i sine egne aktiviteter eller indkøbt til sin upstream og nedstrøms værdikæde	ton CO2 ækv.	<p>SCOPE 4</p> <p>Carbon Credits</p>	64 (D) / 67 (D)	Calculations that may have to be recognized/financial statements over the short-, medium- and long-term	Forudsigteligt og andelen i procent af nettoaktiver fra virksomhedens aktiviteter med væsentlig klimatilpasningsrisiko over kort, mellem- og lang sigt, herunder, hvor det er relevant, forudsigteligt og andelen i procent af nettoaktiver fra virksomhedens kunder, der beskæftiger sig med kort-, mid- og langsigtede aktiviteter	DNA/EUR
		58 (B)	The amount of GHG emission reductions or removals from climate change mitigation projects outside its value chain it has financed or intends to finance through its purchase of carbon credits	Andelen af reduktioner af drivhusgasemissioner fra projekter til reduktion af klimatilpasningsrisiko for dem, som virksomheden har finansieret eller har til hensigt at finansiere gennem køb af CO2-kreditter	ton CO2 ækv.		64 (E) / 67 (E)	The expected total savings from climate change mitigation and adaptation actions	De forventede samlede besparelser fra klimatilpasnings- og tilpasningsaktiviteter	DNA/EUR
		58 (C)	The total amount of carbon credits outside the underlying value chain that are verified against recognized quality standards and cancelled in the reporting period	Totalt mængde CO2-kreditter uden for virksomhedens værdikæde, der verificeres iført et anerkendt kvalitetsstandard og annulleret i rapporteringsperioden	ton CO2 ækv.		64 (F) / 67 (F)	The potential market size or expected credit to net revenue from the carbon products and other or alternative solutions to which the underlying has or may have access	Den potentielle markedstørrelse eller forventede ændringer i nettoomsætning fra klimatilpasningsprodukter og tilpasningsløsninger eller tilpasningsløsninger, som virksomheden har eller kan have adgang til	DNA/EUR
		58 (D)	The total amount of carbon credits outside the underlying value chain planned to be cancelled in the future	Totalt mængde CO2-kreditter uden for virksomhedens værdikæde, der forventes annulleret i fremtiden	ton CO2 ækv.					
Intentional carbon pricing	E1-8	63 (A)	Scope GHG emission volumes by Scopes 2, 3 and, where applicable, Scope 1 covered by verified carbon pricing schemes, as set in their scope of the underlying's overall GHG emissions for each respective Scope	Brutto drivhusgasemissioner i Scopes 2, 3 og, hvor det er relevant, Scope 1, der er omfattet af verificerede carbon pricing skemaer, som deles ud af virksomhedens samlede drivhusgasemissioner for hver af de respektive Scopes	ton CO2 ækv.					

Emne:

§	Data og måling	Eksisterende KPI'er	Bekymringer/forhindringer	Hvad skal vi have styr på?	DV og/eller SV?

RESOURCE OUTFLOWS

Code	Definition	Notes	Unit
27.01	The discharge of heat generated	See section 27.02 for definition of heat	W
27.02	The amount of heat generated from a process, which is transferred to the surrounding environment by conduction, convection, radiation, or evaporation	See section 27.01 for definition of heat	W
27.03	The amount of heat generated from a process, which is transferred to the surrounding environment by conduction, convection, radiation, or evaporation, and which is used for heating or cooling of a building or other structure	See section 27.01 for definition of heat	W
27.04	The amount of heat generated from a process, which is transferred to the surrounding environment by conduction, convection, radiation, or evaporation, and which is used for heating or cooling of a building or other structure, and which is also used for the production of electricity	See section 27.01 for definition of heat	W
27.05	The amount of heat generated from a process, which is transferred to the surrounding environment by conduction, convection, radiation, or evaporation, and which is used for heating or cooling of a building or other structure, and which is also used for the production of electricity, and which is also used for the production of steam	See section 27.01 for definition of heat	W
27.06	The amount of heat generated from a process, which is transferred to the surrounding environment by conduction, convection, radiation, or evaporation, and which is used for heating or cooling of a building or other structure, and which is also used for the production of electricity, and which is also used for the production of steam, and which is also used for the production of hot water	See section 27.01 for definition of heat	W

Alt registreres iht. bortkast. **DRIFT US. ANLÆG.** Klone us. mængde EURO KURS?
 Definitioner er utydelige! **WASTE US. POLLUTION (VST. TILBAGELØB)** ↳ Faldt ↳ Skal bruges mere ens!

1	2	3	4	5
"Orden i eget hus" Service selskab for sig Drift for sig.	affaldsbeholdning ↳ evt. udsænkning men husk mængde "onkelt"??	Skal vi have styr på den eller en anden forløb?		Ligningsprocent?
Sand spildevandsdam ↳ pollution ↳ waste Prøvetag/feelt	Efterskade kfi m. alle parametre.	Når vi flytter "affald" internt.	Håndtering.	
Okkorsdam	oftest Deponi mængde + kfi er der styr på Vandforsyningen ↳ ved tilførelsen		Håndtering.	
affald. Byggetrinitator. Jordtrinitator	klassificering. opbevaring selv?	Hvad skal det der ligger tilbage? Afførings rør? Bortkast/ tilbage? meter ikke vægt.		
Restprod. fra Drift	er. kerntilførelse.			

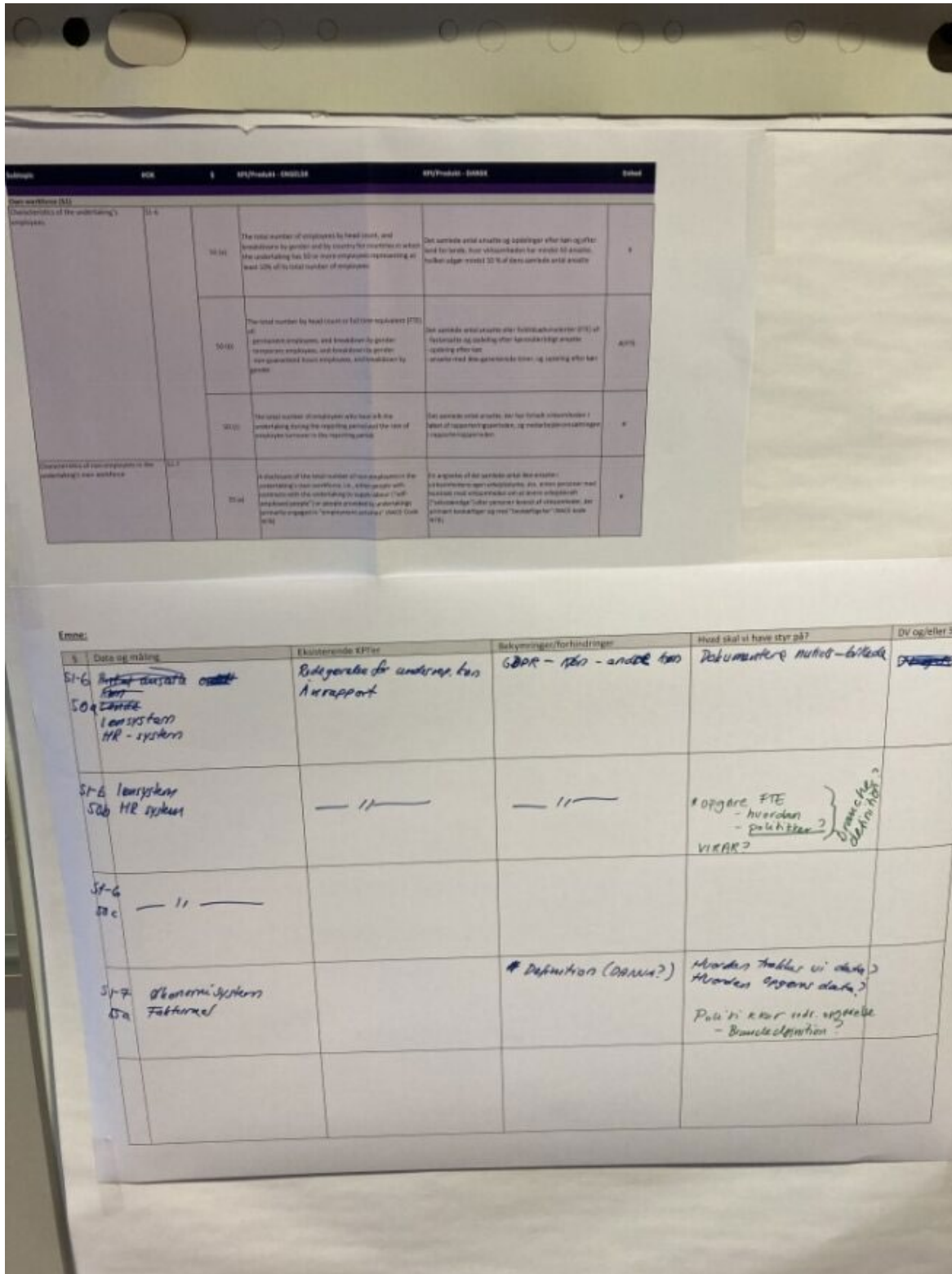
"DET DER 'HUI' ER"
 → Registrering af affaldsbeholdning
 eller mængde

Affald → + Forurening / - forurening.

Samarbejde omkring data:
 Dataindsamlingen → data er
 → Føjter man med udbytte

⇒ overblik ⇒ Pollution of water.

CHARACTERISTICS OF EMPLOYEES

COLLECTIVE BARGAINING

Table 1: Socialization Requirements

Article	Requirement	Current Status
10(1)	The percentage of the population...	AAV? / ikke relevant
10(2)	In the EU, Member States...	AAV? / ikke relevant
10(3)	The public authorities...	AAV? / ikke relevant
10(4)	The percentage of employees...	AAV? / ikke relevant
10(5)	The percentage of employees...	AAV? / ikke relevant
10(6)	The percentage of employees...	AAV? / ikke relevant
10(7)	The percentage of employees...	AAV? / ikke relevant
10(8)	The percentage of employees...	AAV? / ikke relevant
10(9)	The percentage of employees...	AAV? / ikke relevant
10(10)	The percentage of employees...	AAV? / ikke relevant
10(11)	The percentage of employees...	AAV? / ikke relevant
10(12)	The percentage of employees...	AAV? / ikke relevant
10(13)	The percentage of employees...	AAV? / ikke relevant
10(14)	The percentage of employees...	AAV? / ikke relevant
10(15)	The percentage of employees...	AAV? / ikke relevant
10(16)	The percentage of employees...	AAV? / ikke relevant
10(17)	The percentage of employees...	AAV? / ikke relevant
10(18)	The percentage of employees...	AAV? / ikke relevant
10(19)	The percentage of employees...	AAV? / ikke relevant
10(20)	The percentage of employees...	AAV? / ikke relevant
10(21)	The percentage of employees...	AAV? / ikke relevant
10(22)	The percentage of employees...	AAV? / ikke relevant
10(23)	The percentage of employees...	AAV? / ikke relevant
10(24)	The percentage of employees...	AAV? / ikke relevant
10(25)	The percentage of employees...	AAV? / ikke relevant
10(26)	The percentage of employees...	AAV? / ikke relevant
10(27)	The percentage of employees...	AAV? / ikke relevant
10(28)	The percentage of employees...	AAV? / ikke relevant
10(29)	The percentage of employees...	AAV? / ikke relevant
10(30)	The percentage of employees...	AAV? / ikke relevant
10(31)	The percentage of employees...	AAV? / ikke relevant
10(32)	The percentage of employees...	AAV? / ikke relevant
10(33)	The percentage of employees...	AAV? / ikke relevant
10(34)	The percentage of employees...	AAV? / ikke relevant
10(35)	The percentage of employees...	AAV? / ikke relevant
10(36)	The percentage of employees...	AAV? / ikke relevant
10(37)	The percentage of employees...	AAV? / ikke relevant
10(38)	The percentage of employees...	AAV? / ikke relevant
10(39)	The percentage of employees...	AAV? / ikke relevant
10(40)	The percentage of employees...	AAV? / ikke relevant
10(41)	The percentage of employees...	AAV? / ikke relevant
10(42)	The percentage of employees...	AAV? / ikke relevant
10(43)	The percentage of employees...	AAV? / ikke relevant
10(44)	The percentage of employees...	AAV? / ikke relevant
10(45)	The percentage of employees...	AAV? / ikke relevant
10(46)	The percentage of employees...	AAV? / ikke relevant
10(47)	The percentage of employees...	AAV? / ikke relevant
10(48)	The percentage of employees...	AAV? / ikke relevant
10(49)	The percentage of employees...	AAV? / ikke relevant
10(50)	The percentage of employees...	AAV? / ikke relevant

Table 2: Meeting Notes

#	Date og måling	Eksisterende krav	Betyrning for forbrug	Hvad skal vi have mere af?	DK-relevante
10	HR og lønssystem	Nej, men det	Kollektive OK Lokale ansættelse/afvik - Hvad gør vi? Lønoverbygning på kollektivt ansættelse	Forståelse	
10	- II -	- II -	- II -	- II -	
10	HR system Krone indsamling, men tel.			Spørge TR om antal medlemmer hvis der ikke er via indberetning (og lønoverbygning)	
14	100% - DK løn Add-on prisa			Forst. forståelse fx. enlig forsøg med arbejde - ingen løn	

DIVERSITY

Emne	1	2	3	4	5
...	...	...	...	...	...
...	...	...	...	...	...
...	...	...	...	...	...
...	...	...	...	...	...

Emne:

1	2	3	4	5
66a Data og måling Definition af topladelse - samme Forslag: direktion og bestyrelse opmærksomhed hvor langt sektorer - med i ledelses- værelserne	Rappporterer i dag Følg firma-udvalget 94b som udgangspunkt for tallet bestyrelse	Diversitet i alle afd. på tværs af org. Gør det fælles det - også definition Arbejde for flere uge i sektoren - kan virke	Tidspunkt - hvor når på året samme tid hvert år Målsætning? Frih 50/40 - Lige i lov - skal have målt på - når i best. kan det selv vælge - fælles def - hvad kan vi gøre noget ved	DV og efter DV
66b Hvor data	- / -	Ikke - ansatte - DEF Med hvem?	BRED DIVERSITETSDEF - TJEK HVOR HENNE?	
69 Dama konstativ stik Overenskomst Lønstatistik Bilancer	- // - 2013 2 mdr 149	Forskelle løn m/k - Følles lønstatistik Mangler statistik for forsyning - i DAF/IDat	Følles beskæftelse Med andre brands- forsynings - Følles def.	
95 Alle har data m/k - Dama lønstat. det. ok	Direktion løn i års- rap. Med arbejdsdata kategorier	CEO/CFO - Direktion kan det opgøres? Hvordan spiter alder/ kan vi i medianen?	opdeling i job-kategorier Variable lønkomponente - hvordan med? kvali - tillæg med! Med/uden folkest - roel løn på. ting	
		Tænke sammen med EU-opgørelse - længere og tydelig dir. - træk sammen - samme metode Løn til medansatte kategorier - sammenligning af løn stillinger		

DISABILITIES

Substans	KPI	IKP/Problemer	IKP/Problemer	IKP/Problemer	IKP/Problemer	IKP/Problemer
Over- og underarbejde [11]	11.12	3%	The undertaking shall disclose the percentage of persons with disabilities amongst its employees subject to legal restrictions on the collection of data	Virksomheden skal offentliggøre procentdelen af personer med handicap blandt sine ansatte, der er underlagt særlige begrænsninger for indsamlingen af data		3%
Training and skills development systems	11.13	6%	The undertaking shall disclose the extent of which training and skills development is provided to its employees. It shall include: the percentage of employees that participate in regular performance and career development reviews (such information shall be broken-down by gender), and the average number of training hours per employee and by gender	Virksomheden skal oplyse, i hvilket omfang der er ydet uddannelse og kompetenceudvikling til medarbejderne. Der skal opføres information om medarbejdernes deltagelse i regelmæssige præstations- og karriereudviklingsopfølgninger (sådanne oplysninger skal brydes ned efter køn) og det gennemsnitlige antal trænings timer pr. medarbejder og køn		6%
Health and safety matters	11.14	6%	The undertaking shall disclose information on the extent to which its own workforce is covered by its health and safety management system and the number of its injury and illness with work-related injuries. It shall disclose the number of workers as a result of work-related injuries and illnesses. It shall include percentage of people covered by occupational health and safety management system, number of fatalities, number and type of reportable work-related accidents, number of cases of reportable work-related illness, number of days lost to work-related injuries and illnesses	Virksomheden skal offentliggøre oplysninger om, i hvilket omfang dens egne medarbejdere er omfattet af et arbejdsbeskyttelsesystem og antallet af medarbejdere i virksomheden med arbejdsrelaterede skader. Virksomheden skal oplyse om antallet af medarbejdere, der er ramt af arbejdsrelaterede skader og sygdomme, der er omfattet af arbejdsbeskyttelseslovgivningen (sådanne oplysninger skal brydes ned efter køn) og det gennemsnitlige antal fravær dage på grund af arbejdsrelaterede skader og sygdomme		6%
Work-life balance matters	11.15	6%	The undertaking shall disclose the extent to which employees are entitled to and make use of family-related leave. It shall include percentage of employees entitled to take family leave, percentage of employees making use of family leave and breakdown by gender	Virksomheden skal oplyse, i hvilket omfang medarbejderne er berettiget til optag af familierelateret orlov. Der skal offentliggøres procentdelen af medarbejdere, der er berettiget til at tage familierelateret orlov, procentdelen af medarbejdere, der har brugt familierelateret orlov og brydes ned efter køn		6%

Over: **Own workforce**

§	Date og måling	Ekisterende KPI'er	Bekymringer/forhindringer	Hvad skal vi have styr på?
75	HR-systemet	- Projektter med kommunen - Støttele løsninger - Via jobcenter	- Følson persondata - Hvordan defineres vi handicap?	- En definition kan sættes i samarbejdet - Ja
76	Tidsregistrerings-system - HR systemet	- Der findes data på hvor meget - mængden er på udmønstret	- ÷ politikker og mål	- En efterfølgende på brancheniveau
76	- Data eksisterer på arbejdsulykker - og arbejdsbeskyttelses system - Arbejdsmedicinsk - evt. SSI-Loftelsystem	- Arbejdsulykker + Sygefravær		- En udvælgelse af arbejdsrelaterede sygdomme, skader og dødsfald - Hvordan får vi data fra samarbejdsparterne - Afprøvelse af hvad der er muligt - Valg af
77	HR-system - HR system - Trivsel under sygdom	- Alle er i takt - Overvågning		

INCIDENTS

Code	EN	ENGLISH - ENGLISH	DANISH - DANISH	Notes
100-01		The total number of incidents of environmental pollution, including accidents, reported in the reporting period.	Den samlede antal af tilfælde af miljøforurening, herunder ulykker, rapporteret i rapporteringsperioden.	0
101-01		The number of complaints filed through channels for people in the undertaking's own production or other activities involving greater environmental and working health in the National Contact Centre for 2022 and 2021. Complaints related to the national digital workplace and the handbook, including those already reported to EU-OSHA.	Antallet af klager, der er indkommet gennem kanaler for mennesker i virksomheden, der er indkommet til det nationale digitale arbejdsplads og håndbøger, herunder dem allerede rapporteret til EU-OSHA.	0
101-02		The total amount of fines, penalties, and compensation for damages as a result of the incidents and violations disclosed above, and a reconciliation of such amount with the amount with the state-owned public prosecutor in the financial statements.	Den samlede mængde af bøder, straffe og erstatninger for skader som følge af de tilfælde og ulykker, der er blevet rapporteret, samt en afregning af de mængder, der er blevet betalt, med den statslige offentlige anklagemyndighed i de finansielle rapporter.	0
101-03		The number of reports human rights incidents in relation to the undertaking submitted to the reporting period, including an indication of how many of these are covered by legislation on the Life-Saving Principles on Human Rights, and the number of reports submitted to the Danish Labour Inspectorate for investigation of alleged human rights violations, if the total number of reports submitted, the undertaking shall state the	Antallet af tilfælde af menneskerightskrænkelser i forbindelse med virksomhedens aktiviteter i rapporteringsperioden, herunder en angivelse af hvor mange af disse er ifølge de Lov om livreddende principper om menneskerightskrænkelser. I tilfælde af indberetninger til Arbejdstilsynet om mistænkelige menneskerightskrænkelser, skal virksomheden angive antallet af tilfælde af menneskerightskrænkelser, der er blevet indberettet til statslige myndigheder.	0
101-04		The total amount of fines, penalties, and compensation for damages for the incidents disclosed in the above, and a reconciliation of the amounts reported in the financial statements.	Den samlede mængde af bøder, straffe og erstatninger for skader som følge af de tilfælde, der er beskrevet i de ovenstående punkter, samt en afregning af de mængder, der er blevet betalt med statslige myndigheder i de finansielle rapporter.	0

Emne:

S	Data og måling	Ekstisterende KPI'er	Betyrtinger/forbindinger	Hvad skal vi have styr på?	Dr og/eller SV?
2017 05- A	WMI, Ke Blaver incidents APV Staf - Trivsel måling		GRÅ ZONER Behandlede data Management processer for at indsamle fuldstændig data	Definitioner klareres - Formen af data indsamling - herunder de brugte spørgsmål - Hyppighed af data- indsamling	
203 B			-1-		
203 C	Legal Blockchain System		Har vi data?		
204 A			Definition af ankeinds- styrke	Eksempler fra branchen? DANVA om betyning vedrørende - UN Human Right - ILO - OECD	Hvornår og hvordan revideres og bruges de?
204 B		indikerer dette en finansiel risiko oplysning	Data process mællers Legal og HR		

GOVERNANCE

№	Titel på emne	Ansvar	Indhold	Formål	Udgangspunkt
29a	Ikke data domme - skal opgjøre Hvor gøre politik - Pæste		Get niveau med Gør politik - med for det - følger kommunens Udvalgsregler Gør politik - skal beskrive Gør politik	Hvad skal vi have styr på?	DF og/eller SV?
29b	Ikke data Hvordan skal vi opgjøre det? Hvad skal med? Dania - betragtet - hvor mange %	Skæve at vi ikke Gør det Koordineret indsats Hvordan opgjøre det? Hvad skal med? Dania - betragtet - hvor mange %	Hvordan gør vi det? Formel og beregning dygtig Folkeoplysnings Støtteholdere - koordinering - understøttelse kommunens klass. orden.	Følles formulering om muligheder - også med konsultation	DF - skatte til Politiske partier - Diskussion om hvor skatte
30	Følger ventetider - 30 dage Betalen til hiden generelt Kan trække data - forventer vi		Vordi af resultater - Hvordan opgjøre vi det?	Politik for price - durer Kan bruges som brændstof - kan være brugt i dialog aktører - samarbejdere	
31	Opførelse inkasso / tætte med de ifbm. den årsrapport		Ifbm ventetider med leverandør kan der opstå tætte	Dette for om vi får de leverandør vi betaler for, de tilførselsforhold	
32	Er defineret af virksomhederne Er kompatible med Gældende regler			Følles beskrivelse	

3 Bilag 3: Workshop 3

3.1 Introduktion og formål

Workshop 3 blev afholdt i DGI-byen, Tietgensgade 65, 1704 København V, tirsdag d.16/01/2024.

Formålet med workshop 3 var at gå mere i dybden med de kvalitative oplysningskrav, nærmere bestemt de oplysningskrav som ligger under standarden ESRS2, og som der skal rapporteres på uanset udfaldet af dobbeltvæsentlighedsanalysen. Ligeledes var det at blive bekendt med disses minimumskrav, samt de sammenhænge og forbindelser, der eksisterer herimellem.

Herudover var det at arbejde med at nå frem til nogle fælles fortolkninger af de tværgående rapporteringsområder og oplysningskrav i henhold til vandbranchen samt vejledning til, hvordan man kan arbejde med det i praksis ude i vandselskaberne.

Første del af programmet var en indføring i rapporteringsområderne inklusive terminologi og sammenhængene imellem dem. Her blev både de generelle (**Forvaltning, Strategi og håndtering af påvirkninger, risici og muligheder**) samt de emnespecifikke oplysningskrav (**Politik, Foranstaltning, Mål og Parametre**) gennemgået overordnet. Under hvert område blev formål, definition samt mindstekrav præsenteret samt gode eksempler på, hvordan det kan se ud i praksis.

På denne workshop blev der prioriteret meget tid til gruppeøvelser mhp. netop at kunne få nogle fælles diskussioner af disse rapporteringskrav, arbejdet med fælles definitioner og de tilhørende potentielle udfordringer, spørgsmål og overvejelser, der måtte være.

Resten af dagen var delt op mellem øvelse 1 og øvelse 2, hvor der skulle arbejdes mere konkret med hvert rapporteringsområde netop for at opnå en forståelse for oplysningskravene med et konkret udgangspunkt.

Forsyningerne fordelte sig ud på emnerne efter interesse og Envidan, DANVA og Caroline (ESG-Forum) faciliterede øvelserne.

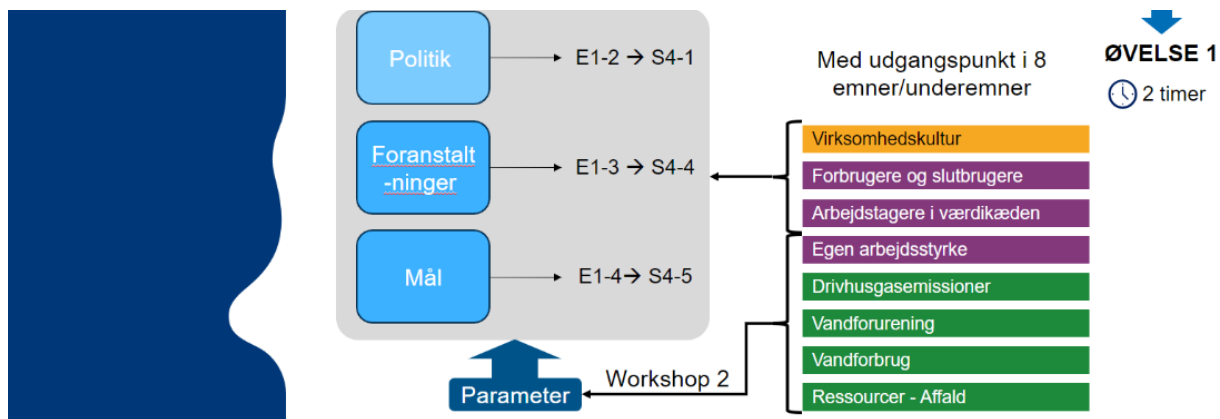
3.2 Metode og resultater fra gruppearbejde

3.2.1 Øvelse 1

Øvelse 1 havde til formål at give en bedre forståelse af de tre emnespecifikke rapporteringsområder: politik, foranstaltning og mål og disses minimumskrav. Dette blev gjort ved at tage udgangspunkt i 8 konkrete emner udvalgt på forhånd af Envidan ud fra den gennemførte dobbeltvæsentlighedsanalyse. På den måde blev det eksemplificeret, hvordan man arbejder med disse tre områder i en konkret sammenhæng, som vandselskaberne skal igennem.

Øvelsen bestod af 2 runder á 1 time med 4 emner i hver runde; 2 tilhørende **S/G** og 2 tilhørende **E**. Forsyningerne fordelte sig på emnerne efter det område, de beskæftiger sig med og har beskæftiget sig med på de tidligere workshops. Halvvejs i runden, efter 30 minutter, roterede deltagerne, og der blev dermed i løbet af én runde arbejdet med 2 forskellige emner pr. workshopdeltager. Efter to runder, havde hver person arbejdet med 4 emner. Første gruppe noterede med blå, den næste fungerede som en 'second opinion'.

De udvalgte emner var: Egen arbejdsstyrke, arbejdstagere i værdikæden, forbrugere/slutbrugere, virksomhedskultur, drivhusgasemissioner, ressourcer-affald, vandforbrug og vandforurening (se Figur 1)

Figur 1 Oversigt øvelse 1

I hver runde blev oplysningskravene gennemgået på et overordnet niveau, hvorefter der blev diskuteret ud fra følgende 3 spørgsmål for hvert krav, hhv. politik, foranstaltning og mål:

- 1) Opfatter vi det på samme måde? Er der behov for fortolkninger eller yderligere specificering af definitioner?
- 2) Er det ligetil at opfylde kravene? Hvilke er sværere end andre, og hvorfor?
- 3) Hvad er jeres egne erfaringer med at arbejde med pågældende rapporteringsområde? (ikke emnespecifik)

Til hver gruppe, var der opstillet en poster, som af facilitatorerne blev udfyldt løbende igennem øvelsen med dét, der blev diskuteret i grupperne (Figur 2).

Øvelse 1 – Skema				
	Politik	Foranstaltning	Mål	Bemærkninger
Behov for fortolkning/definitioner				
Opfyldelse af krav				
Egne erfaringer				

Figur 2 Skema øvelse 1

3.2.1.1 Resultater af øvelse 1

Gruppearbejdet fordrede nogle gode og oplysende diskussioner baseret på ovenstående 3 spørgsmål ud fra oplysningskravene. Der blev talt om definitioner af emner og oplysningskrav samt hvordan arbejdet og rapporteringen på sidstnævnte ville kunne se ud. I de forskellige grupper varierede det dog lidt, hvad der blev brugt mest tid på i diskussionen ud fra, hvad der fyldte mest inden for det pågældende emne.

Resultaterne af denne øvelse er dermed mere åbne og en 'work in progress' end fra de to tidligere workshops, hvor der blev udarbejdet nogle konkrete produkter. En del af resultatet fra workshop 3 var faciliteringen af konkret at arbejde med de tværgående rapporteringskrav, at åbne en samtale om fælles definitioner og fælles forståelse og på den måde være med til i fællesskab at gennemføre en mindre GAP-analyse af, hvor vandselskaberne er i dag, hvad mangler de af viden for at kunne komme i mål og hvordan kommer vandselskaberne i mål.

Nedenunder findes en opsummering af de diskussioner som fandt sted i hver gruppe af og med de emner, som fyldte mest under de respektive emner, hvorfor de noterede emner varierer fra gruppe til gruppe.

Egen arbejdsstyrke

Politik: Her blev der efterspurgt en definition af politik ift. hvordan det passer på vandsektoren. Der blev også vendt ideen om at lave en inddeling af politikområder (fx IT, mangfoldighed, menneskerettigheder, uddannelse, rekruttering, løn). Der blev også noteret, at det kunne være relevant at sortere i sine politikker (som også blev opfordret til af Envidan i oplæg) for at få et bedre overblik og mindske bureaukratiet. Herunder også at sørge for, at det er klart, hvem den ansvarlige for politikken er. Der blev efterspurgt en fælles minimumsbeskrivelse ift. S1-19. Det blev ligeledes diskuteret behov for politikker under dette emne i dansk sammenhæng, i forhold til, at dansk lovgivning dækker meget.

Foranstaltning: Her blev der diskuteret, hvordan arbejdsmiljø spiller ind på dette emne. Kan det at beskrive arbejdsmiljøet og ledelsessystemet tælle som en foranstaltning? Hvor hører APV og medarbejdertilfredshedsundersøgelser til? Der var også en snak om, hvordan man løbende kan arbejde med det.

Mål: Diskussionen her drejede sig om, hvordan man kobler det til samt sikrer, at målene er relaterede til IRO (impacts, risks and opportunities). Der blev nævnt ingen arbejdsulykker, lavt sygefravær, MUS-samtaler som mulige mål.

Leverandører: Fokuspunktet her var, hvordan man kan stille krav i kontrakter og CoC til leverandører og lige så vigtigt, hvordan kan der bedst følges op på, hvorvidt det bliver overholdt. Nogle steder er det organiseret i udbud/indkøb.

Arbejdstagere i værdikæden

Code of Conduct (CoC): Her blev der diskuteret i hvilken grad en CoC kan siges at være en tilstrækkelig politik til dette emne? Mange emner vil være dækket her såsom ingen børnearbejde, overholde menneskerettighederne osv. I forlængelse af denne snak, blev der sat spørgsmål til, hvordan man i næste skridt sørger for, at denne bliver overholdt, og hvordan man konsekvensberegner og efterfølgende følger op på denne konsekvens. Uden denne kontrol, kan man ikke i større skala ændre på ret meget, bemærkedes der.

Værdikæde: Der blev også talt om, hvor langt ned i værdikæden, det forventes, at man går, og at hvis det er hele vejen, så opleves det som uoverskueligt og svært at komme i mål med. Skal man i hvert tilfælde kunne blotlægge arbejdsforholdene helt ned på det niveau, hvor materialet til rørene fremstilles, hvor bomuldet til arbejdstøjet vokser? Her nævnes IKEA som eksempel for at eksemplificere hvor langt deres værdikæde går ud, og hvordan det kan skabe problemer for sådan en virksomhed ikke at kunne stå inde for alle led.

Due Diligence Direktiv: Caroline (ESG-Forum) nævnte det nyeste Due Diligence-direktiv (CSDDD), som kort inden jul blev frigivet af EU ift. at give nogle retningslinjer for, hvad der skal være opfyldt på dette område. Der blev noteret, at det ønskes, at der bliver tjekket op på, hvor meget dette hjælper forsyningerne og hvor meget, der bliver dækket via dette direktiv.

Drivhusgasemissioner

Ved denne gruppe blev der diskuteret frem og tilbage, hvad oplysningskravene egentlig vil sige for dette emne; hvordan vil det se ud i praksis?

Politik: Der blev noteret, at det svære er at se, hvad en politik kan være her, og at der ikke rigtig er erfaringer med politikker på dette område. Hvordan kombineres det med at skulle leve op til at være en miljømæssig ansvarlig virksomhed? Det opleves som om, at det opfyldes gennem foranstaltninger (fremfor politikker). Kan 2030-ambitioner være en politik? Der blev også talt om, hvordan en politik måske kan forstås som et mål og en retning, man gerne vil bevæge sig i.

Foranstaltning: På samme måde blev der diskuteret, hvordan en foranstaltning egentlig ser ud; er det fx en foranstaltning at etablere N₂O-målinger eller andre målemetoder - eller er det først en foranstaltning, når det er knyttet til et formuleret mål? Der blev også diskuteret, hvorvidt en foranstaltning på dette område er noget, der generelt reducerer? Som eksempler på nogle foranstaltninger inden for Drivhusgasemissioner, nævnes: Krav i udbud til reduktion, bestemmelser ift. At indkøb skal tage højde for energieffektivitet, indvindingsstrategi som kan spille ind på energieffektivitet, skovrejsning.

Mål: Ud fra dette oplysningskrav, blev der diskuteret om målene skal være på koncernniveau, og om det er nødvendigt at specificere fra hvilken aktivitet, det skal komme - kan man nøjes med at angive fra hvilket scope? Aarhus Vand blev nævnt som eksempel ift., at de har fået besked af deres revisor på at inkludere biogent CO₂ i deres scopes, da det er vurderet, at bidraget fra biogasproduktionen er væsentlig.

Vandforurening

I denne gruppe blev der talt lidt om formålet med vandselskaberne, og det beskrives som at levere ikke-forurenede vand til borgere og ikke-forurenede vand til recipienter samt at håndtere eventuelle forureninger inden produktet leveres.

Definition af vand og forurening:

Vand: defineres som alt vand: grundvand, drikkevand, spildevand, overfladevand, råvand, overløb osv.

Forurening: Det menes ikke, at det er forurening at udlede stoffer, der er lig eller under det fastlagte i udligningstilladelsen. Forurening blev beskrevet her som at overskride de tilladte værdier. Det noteredes, at der ikke kigges på forurening akkumuleret over tid. Eks.: fisk, som bliver påvirket af udledning under tilladte værdier i en længere periode betragtes ikke som forurening, da det er tilladt for vandselskaberne.

Det blev diskuteret om der er en tidsfrist/forældelsesdato for forurening. Fx hvis det viser sig, at vandselskaber i årevis har puttet slam på marken, og at det indeholder et ukendt meget forurenede stof. Hvem har så ansvaret? Og hvor lang tid tæller forurening med det fra?

Politik: Her blev der talt om, at det er loven og tilladelser, der sætter rammen for politikker på dette område. Der blev spurgt, om det er en politik ikke at ville forurene? Det blev også diskuteret om en politik skal være offentlig, men den generelle holdning er, at det er den vist ikke. Det blev nævnt, at man kan stille krav til store leverandører om deres tilslutning til renseanlæg; fx at de skal have en miljødeklaration. Men da det er kommunen, der giver tilladelse, så det er ikke sikkert, at vandselskabet har så meget at skulle have sagt, blev der bemærket.

Foranstaltning: BAT nævnes, og at der findes en liste. Der blev talt om, at det er en afvejning af BAT og økonomisk regulering: Økonomisk regulering kan både lede til, at man vælger den bedste teknologi for at undgå effektiviseringskrav, men BAT kan også være dyrere og dermed ikke muligt indenfor økonomisk ramme. Der blev nævnt, at der ikke gives tillæg til at fjerne til niveauer under krav, og på den måde kan økonomisk regulering begrænse den rensning, der opnås. Eksempler på foranstaltninger: Påvirkninger af i og omkring indvindingsområder for at undgå forurening, og så nævnes analyseprogram som en mulig.

Mål: Der blev talt om, hvorvidt kravværdien er mål? Det blev nævnt, at der nogle steder siges, at 1/2 gange kravet kan være et ikke-nedskrevet mål - eller blot så langt ned som muligt.

Ressourcer – Affald

Politik: Dette oplysningskrav blev diskuteret meget, og særligt definitionen af *politik* som den forstås i CSRD. I den forbindelse blev der stillet spørgsmål som: Er det væsentlig at snakke politikker i laboratorier? Skal politikken være godkendt af direktionen eller skal den helt op bestyrelse niveau? Der var hos nogle en opfattelse af, at den er anderledes og mere procesorienteret her end den generelle definition. Af den årsag efterspørges det, om forsyningernes eksisterende politikker skal genbesøges og evt. ændres for at passe til. Envidan og Novafos nævnes her som eksempler, da begge har været i gang med at gennemgå alle deres politikker, og fælles for dem er, at der er et stort arbejde i at få ryddet op i alle de mange politikker.

Der opstod en bred enighed om og forståelse af, at politikker ikke må være for brede, da de så ikke er detaljerede nok. Omvendt, at de ikke må være for detaljerede, for så skal de ændres for tit. Her kom et forslag om, at man kunne gøre sine politikker mere overordnede, sådan at man ikke skulle ændre dem for tit. I forlængelse heraf opstod koblingen til foranstaltninger med en opfattelse af, at man her kan blive mere konkret, når man definerer sine foranstaltninger.

Der nævnes, at forpligtigelse måske kan være et bedre ord at bruge i sin politikker end hensigtserklæring. Ligeledes, at det vil være meningsfuldt at bruge ordene kortlægning og konsolidering i vores definition af politik.

Politik diskuteres i forhold til dobbeltvæsentlighedsanalysen; hvis man vurderer, at emnet er væsentligt, så skal man have en politik eller forklare, hvorfor man ikke har en. Der blev talt om, at man her kan henvise til en mere overordnet politik, som er relevant for emnet.

Strategi: Det blev diskuteret, om alle emner og underemner skal matches til en strategi. Det opleves generelt som svært at se den røde tråd fra strategien og ned til hvilke handlinger og mål strategien medfører

Foranstaltninger: De fleste forsyninger har ikke politikker indenfor affald, men har handleplaner og mål, da der er mange regler indenfor området. Deponi skal følge lovgivningen. De har i deres kontrakter regler for deponi, men det er ikke noget der peget op imod, deres politik. Det blev nævnt, at man måske kan pege op imod lovgivningen og i sin politik henvise til, at man lever op til lovgivningen.

CSDDD: I gruppen blev der talt om CSDDD, og de krav det indeholder om, hvilke områder man skal have politikker indenfor. Det efterspørges at lave et branchekatalog med ting man kunne have politikker om med henvisning over til CSDDD.

Forbrugere og slutbrugere

I gruppen blev der diskuteret en del frem og tilbage om, hvad standarden i forbindelse med dette emne egentlig siger. Der var et stort behov for at få afklaret, hvad der reelt skal afrapporteres her. Der blev snakket om, om det indebærer, at det er en ret til sikkerhed og sanitet ift. Rent vand, miljø, sanitet – eller indgår det under den miljømæssige og kvantitative del af rapporten?

Definition: Det fyldte også meget i snakken, hvordan den præcise definition og skelnen af de to grupper er: hvad er en forbruger versus en slutbruger? Hvor placerer erhvervskunder sig? Store kunder? Hvis Danish Crown er en kunde, hvad er de så i deres produktion? Hvad med medarbejderne på arbejdspladsen?

Der blev talt om sårbare forbrugere som et fokus under dette emne, og forskellige typer af vandkvaliteter.

Personssikkerhed og GDPR: Der blev talt om, at forsyningerne har et stort ansvar med at forvalte al den data, de har om deres forbrugere. Det kunne fx være i potentialet med at samarbejde med store, offentlige kunder.

Inddragelse af interessenter: Der blev talt om, at det er et svært område ift. hvordan det skal gøres, i hvilken sammenhæng - og hvorfor. Snakken bevægede sig i retning af muligheden for at kunne lave nogle samarbejder med større kunder såsom boligforeninger og kommuner om at lave nogle kundeundersøgelser. Hvordan dialogen ellers kunne være, blev der spurgt om råd til. Der er en masse potentiale med den data, forsyningerne har, som man gerne vil kunne benytte sig af – i den forbindelse faldt snakken på GDPR og de problematikker, der kan ligge i sådanne partnerskaber.

Sektorspecifikke standarder: Det blev efterspurgt, hvornår disse vil komme, og at det måske er i 2026.

Vandforbrug

I denne gruppe blev det først afklaret, hvad der menes at ligge under begrebet vandforbrug, og gruppen kom frem til, at det indebærer: forsyningsikkerhed, vandforbrug.

Politik: Der blev talt om at være obs på definitionen af en politik, og på hvordan adskiller sig fra strategien: hvor meget skal stå i strategien og hvor meget i politikken? Hvor meget skal der stå i en politik og hvor konkret skal det være. Detaljeringniveauet blev diskuteret ift. hvor overordnet en politik helst skal være.

Der var enighed om, at det er meget individuelt, hvordan man arbejder med politikker. Der kan tages udgangspunkt i lovgivningen og myndighedskravene, og så gå videre derfra. Der blev her talt om at, som med Envidans erfaring fra egen ESG-rapportering, kan det være en fordel at holde sig til få politikker, så der er mindre at rapportere på. Der skal være en ansvarlig for hver politik, som skal skrive under, så også her er det en fordel med færre.

Envafors som eksempel: Her har man 5-års strategiplaner fremfor politikker. Der er en ansvarlig, en handleplan og nogle målsætninger, og den ansvarlige er ligeledes den person, som skal sørge for, at målene nås.

Foranstaltning: Der blev nået frem til, at det er de ting, du sætter i verden for at opnå din politik. Kunne fx være overvågning, monitorering af indvending vs. Indvendingstilladelser osv.

Teknisk vand: Man kunne sælge teknisk vand. Jo mere teknisk vand, der sendes ud, jo mere sparer vi på vandressourcen.

Virksomhedskultur

Definition: I denne gruppe blev der ytret ønske om en konkret definition af ordet virksomhedskultur. I gruppen blev det beskrevet som den underforståede måde, man er på i virksomheden. Det blev også noteret, at det viser værdierne i virksomheden og ønsket om en etisk ansvarlig adfærd - og hvordan dette kan fremmes.

Monopolvirksomhed: det blev fremhævet, at den særstatus som danske forsyningsselskaber har i form af at være en monopolvirksomhed, giver et særligt ansvar og fordrer et særligt fokus på dette. Hvordan undgår man korrupsion og bestikkelse?

Politik: Der blev diskuteret, hvordan politikker kan være med til at danne udgangspunktet for den virksomhedskultur, man ønsker.

Foranstaltning: Her blev der talt om adfærdskodeks og et ledelseskodeks. Det blev også diskuteret, hvorvidt en vision for virksomheden kan være med til at sætte retningen for virksomhedskulturen

CSRD-krav: Der var enighed om et ønske om en klarlægning af, hvilke krav CSRD specifikt har her.

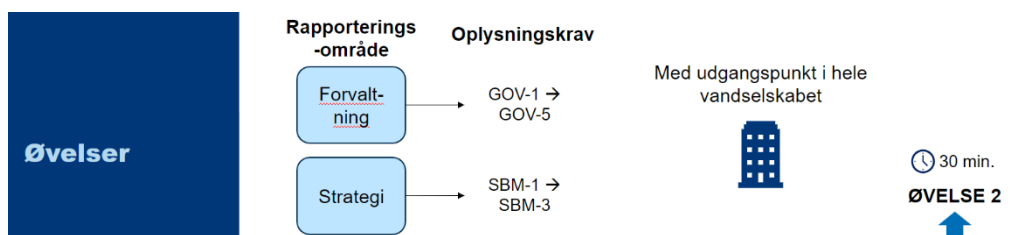
Forretningsadfærd: Ønske om en sektoruddannelse i forretningsadfærd

Interesserter: Diskussionen fokuserer også på interessenters rolle for dette oplysningskrav; at det er vigtigt at inddrage medarbejdere, kunder, samarbejdspartnere og silent stakeholders. Partnerskaber nævnes som mulig måde at gøre det på, men det opleves som en svær ting.

3.2.2 Øvelse 2

I øvelse 2 var formålet at gå i dybden med de to generelle rapporteringskrav; Forvaltning og Strategi og tilhørende oplysningskrav. Med udgangspunkt i vandselskaberne som organisation blev samme spørgsmål som i Øvelse 1 diskuteret.

Øvelsen blev gennemført i 4 grupper: 2 under forvaltning og 2 under strategi. Hver gruppe havde 30 minutter til at arbejde med øvelsen.

Forvaltningsgrupperne tog sig af de generelle oplysningskrav for Forvaltning GOV1-5, som består af følgende: GOV-1: Roller og ansvar, GOV-2: Foranstaltninger, GOV-3: Incitamentsordninger, GOV-4: Due Diligence og GOV-5: Risikostyring og intern kontrol. De 5 oplysningskrav blev

fordelt på de 2 grupper således, at Forvaltningsgruppe 1 tog sig af GOV 1-2, og forvaltningsgruppe 2 tog sig af GOV 3-5.

For Strategigrupperne var det organiseret på samme måde, hvor de beskæftigede sig med de 3 oplysningskrav for Strategi, nemlig SBM-1 til SBM-3, som består af følgende: SBM-1: Strategi, forretningsmodel og værdikæde, SBM-2: Interessenter og SBM-3: Samspil med *Impacts, Risks and Opportunities* (IRO'er). Strategi-gruppe 1 beskæftigede sig med SBM-1-2 og Strategi-gruppe 2 beskæftigede sig med SBM-3.

I denne øvelse fordelte forsyningerne sig tilfældigt efter, hvor de sad, mens Envidan/DANVA faciliterede ved hver gruppe. Posters blev ligeledes anvendt i denne øvelse, og der blev i hver gruppe noteret de ting, der blev diskuteret.

Øvelse 2 – Skema til Strategi			
	Strategi, forretningsmodel og værdikæde (SMB-1)	Interessenter (SBM-2)	Samspil med IRO'er (SBM-3)
Behov for fortolkning/definitioner			
Opfyldelse af krav			
Egne erfaringer			

Figur 3 – Skema øvelse 2

Resultater af øvelse 2

Forvaltning 1

GOV 1- Roller og ansvar:

Der blev efterspurgt en afklaring på, hvorvidt at DANVAs kodeks for god selskabsledelse kan anvendes her – og om det skal revideres? Der blev også efterspurgt en afklaring på, om forbrugerepræsentanter er uafhængige.

Tilsynsorgan: Her blev kommunens rolle i vandsekskabet diskuteret, og hvorvidt kommunen (ejerne) kan siges at have rollen som tilsynsorgan, da overskridelser af forskellig art skal rapporteres til kommunen. Et tilsynsorgan blev af nogen også beskrevet som et ledelsessystem, hvor 'toppen af dette' kan have ressourcer til at følge op på problemstillinger.

Kompetencer: Derudover kom der i gruppearbejdet fokus på, hvordan kompetencer hos bestyrelsen kan sikres, og der blev bredt foreslået følgende som løsninger på dette: først en kompetencevurdering, en beskrivelse af bestyrelsens nuværende kompetencer, uddannelse til bestyrelsen. Det noteredes, at flere forsyninger allerede i dag har en proces på plads omkring løbende at vurdere bestyrelsens kompetencer.

Risikoudvalg: I gruppen blev det diskuteret, om et bestyrelsesudvalg kan fungere som risikoudvalg, og der var bred enighed om, at det kan det godt. En del af bestyrelsesudvalget kan forholde sig til risikodelen som det gøres normalvis i andre koncerner.

Som eksempel på et værktøj blev Verdo nævnt, da de har et Due Diligence-system til fjernvarme.

GOV 2 - Foranstaltninger: Det blev nævnt, at ledelsessystemer, rapportering til bestyrelse, opfølgning på strategi kan være foranstaltninger.

Der blev også spurgt om bæredygtighed skal være en del af forretningsordenen for bestyrelsen.

Forvaltning 2

GOV 3 - Incitamentsordninger: Denne ordning bruges pt. ikke i forsyningsbranchen. Der blev diskuteret, hvorvidt det er lovligt, og om man eventuelt kunne gøre det på en anden måde.

GOV 4 – Due Diligence: I december 2023 kom der et nyt Due Diligence-direktiv (CSDDD) fra EU. Der ønskes mere viden om, hvad dette indebærer, og hvordan det kan hjælpe forsyningerne med dette oplysningskrav.

GOV 5 – Risikostyring og intern kontrol: Her gik diskussionen på, hvordan denne risikostyring og kontrol vil se ud hos forsyningerne. Hvordan skal dette gøres lavpraktisk? Der blev også diskuteret i hvilket omfang, at dobbeltvæsentlighedsanalysen kan siges at være risikostyringen af bæredygtighedsbudgettet og de valgte KPI'er. Der ønskes yderligere information om, hvordan denne procedure kan se ud.

Strategi 1

SBM 1 – Strategi, forretningsmodel og værdikæde: Her blev der talt om, at eksterne påvirkninger på værdikæden påvirker de mål, der er blevet sat i strategien, og derfor er det nødvendigt med en risikovurdering ift. både det finansielle og miljømæssige. Det er en måde at tage hånd om det ukendte.

SBM 2 – Interessenter: Som med forbrugere, er der her et behov for at få defineret mere klart, hvilke interessenter, der er tale om og præcist hvad standarden siger. Der blev talt om forskellige måder at inddrage på, og følgende blev nævnt: samarbejdsaftaler, kundetilfredshedsundersøgelser, medarbejderundersøgelser. I anlægsprojekter vil det være et fokus på de berørte communities, NGO'er og samarbejdspartnere.

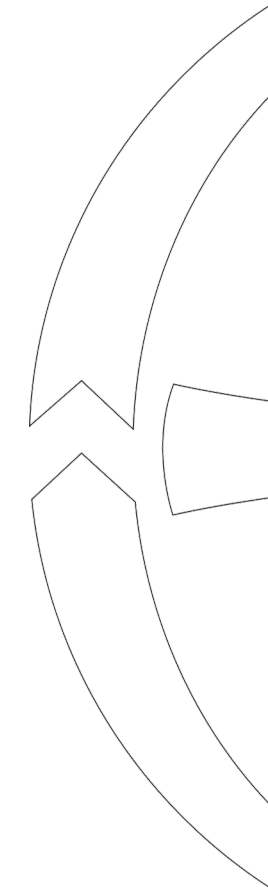
I gruppen blev den todelte rolle ifølge ejeraftalen: ejer som myndighed og ejer som strateg, også diskuteret.

Strategi 2

SBM 3 – Samspil med Risks, impacts og opportunities: I denne gruppe var stemningen, at dette var en svær samtale. Der var en generel opfattelse af denne standard som en form for resumé af de forskellige analyser: værdikædeanalysen, interessentanalysen m.v. Det oplevedes som en udfordring at skulle 'gøre det kort' samt at skulle forholde sig til opstrøms og nedstrøms.

Der blev talt om IRO'ernes rolle i forhold til strategien, og en usikkerhed om, om det er i strategien, man forholder sig til disse. Det blev også nævnt, at det måske kunne være en udfordring at få bæredygtighed ind i nuværende forretningsmodel med finansielle aspekter. Der var enighed om, at finansielle risici er der styr på.

IRO's sammenhæng med samfundsudviklinger blev også diskuteret – fx ift. Terrænnært grundvand.

Modstandsdygtighed: der blev brugt tid på at diskutere definitionen af dette begreb, og følgende aspekter blev nævnt som det, der kunne være omfattet: finansiel, IRO (fx oversvømmelser), økonomisk regulering, rekruttering af kompetence (demografi, uddannelse, geografi osv.), misinformation.

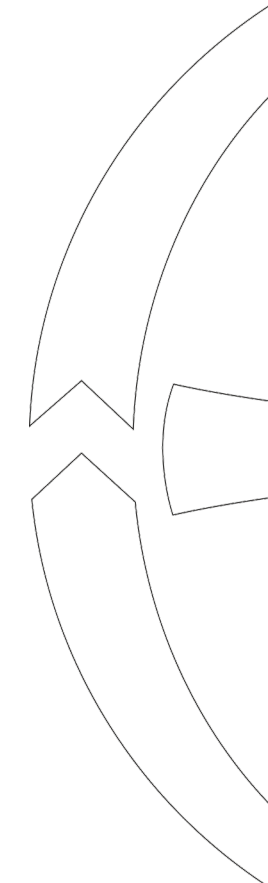
3.3 Opsummering

Udfaldet af Workshop 3 er uden de samme klare produkter og resultater som hhv. Workshop 1 og Workshop 2. Dette stemmer overens med formålet, som var at dykke ned i de kvalitative standarder og rapporteringskrav samt at opnå en fælles snak og diskussion af, hvad der forstås ved både de generelle og tværgående oplysningskrav samt de emnespecifikke oplysningskrav: **Forvaltning og Strategi** samt **Politik, Foranstaltning, Mål**.

Ved at dykke ned i rapporteringskravene ud fra konkrete emner, lykkedes det at opnå en eksemplificering af kravene i en konkret kontekst, som er relevant for vandselskaberne. Dette hjalp til at tage de mere vage oplysningskrav ned på et mere jordnært niveau. Det gjorde det muligt at diskutere udfordringerne ved det enkelte oplysningskrav, og se på hvad der allerede ligger ude hos forsyningerne, som kan hjælpe med at opfylde kravet. Herudover at have en sparring vandselskaberne imellem om, hvordan emnerne tilgås og kan tilgås fremadrettet.

Der blev igennem de to øvelser ligeledes sat fokus på de steder, hvor der i branchen savnes nogle fælles definitioner at gå ud fra. Dette giver et godt udgangspunkt for det videre arbejde ift. forsyningernes behov i processen med at blive klædt på til ESG-rapporteringen, og understreger, at processen med CSRD og vejledningen er et 'levende dokument' som løbende vil blive videreudviklet imens der fortsat arbejdes med det og erfaring opnås.

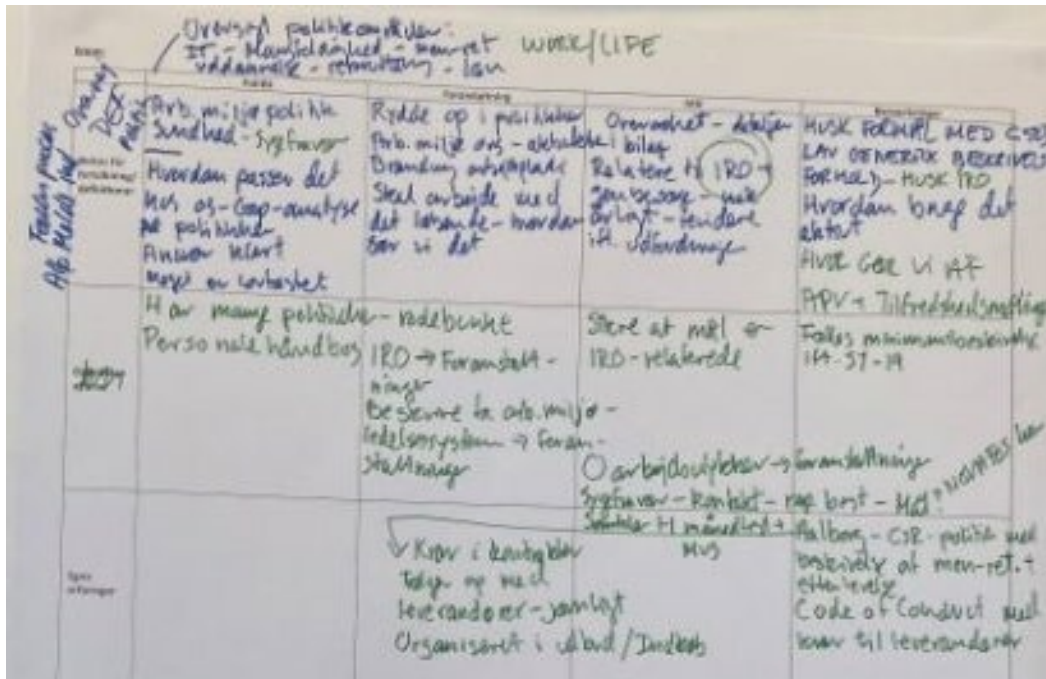
I løbet af workshoppen blev der også arbejdet med den udfordring, det kan være at gå fra en standard, som beskrevet på tekst i CSRD og til den konkrete virkelighed, som vandselskaberne befinder sig i. Hvordan adskiller strategi, politik, foranstaltning, mål og parametre sig fra hinanden, og hvordan kan det undgås at komme til at blande det sammen. For at imødegå denne forvirring, blev der netop arbejdet med de respektive oplysningskrav i gruppearbejdet ud fra konkrete emner, samt med den overordnede strategi og forvaltning set i vandselskabernes perspektiv.

3.4 Posters-besvarelser

Posters fra øvelse 1

EGEN ARBEJDSSTYRKE

ARBEJDSSTAGERE I VÆRDIKÆDEN

Behov for fortolkning/definitioner	Politik	Foranstaltning	Mål	Bemærkninger
Behov for fortolkning/definitioner	Definition af arbejdstager i værdikæden * Hvordan kan væsentlige IRD beskrives	Hvilken data skal vi bruge til at rapportere på det? Hvor går ansvaret - Underleverandør og foræntning til dem?	Klærgørelser af værdikæden og ansvaret hele vejen - hvor meget kan man beskrive sig ud af Kontrolfunktioner? Hvordan og hvilke Hvor langt går forpligtelsen ud?	Relation til Due Diligence-direktivet/CSRD ↓ Vejledning til kontrakt-klausuler + indkøb/udbuds-betingelser + * (data og krav) * Code of Conduct
Opfyldelse af krav	* Hvordan stiller vi krav til alle underleverandører		Sikre at underleverandør lever op til retningslinjer i (arb. miljø og sikkerhed) Kontrolfunktioner	Eksempler på beskrivelser af væsentlige IRD'er *
Egne erfaringer	CoC som tager os et stykke * Eksempler CoC ILD-KRAV	Indkøbs- og udbuds-betingelser (evt. eks.) Udd. og arbejds-klausul adskilt fra CoC. (på sigt)	Ulykker ved under-leverandør	Hvor meget i kontrakter vs. hvor meget i CoC Hvor batter det mest? Beskrivelse af konsekvenser ved ikke at overholde kontrakt/CoC og forståelse på de to

DRIVHUSGASEMISSIONER

Drivhusgasemissioner

bli: først
grøn: næste

Emne:	Politik	Foranstaltning	Mål	Bemærkninger
Behov for fortolkning/definitioner	andre: hvilke grænser	formulering i installationer til N ₂ O måling, noget der ikke er reduceret tilpasning/modulering/tilpasning dekarboniseringsforanstaltning = fjernelse eller reduktion af energi? - omstilling af energi?		
Opfyldelse af krav	er det en forpligtigelse? eller er politikkens en del, men hvad er en politik formelt	opgøre lækkeris som en foranstaltning hvordan skal det måles? - træk til EU hvad skal med? - biler? - køkkener? krav: udbud indvindingstrategi - energi-effektivitet	er det konkrete mål? mål for forsyningsnet - oplysning for det hele?	2015) er det knyttet til dekarbonisering - nej nok ikke
Egne erfaringer	ikke rigtig - er der hvor meget? Miljøvenlig virksomhed - er tilføjelse 2030 - ambitioner mål for området - bevægelse i en retning	skurking a) er den med som natur baseret? "politik" for indkøb - energieffektivitet	Andrus Vand: Brøgen skal med når det er væsentligt. - biogas prod.	DN forsynings mål: 2030 - ambitioner?

RESSOURCER - AFFALD

Emne:	Politik	Foranstaltning	Mål	Bemærkninger
Behov for fortolkning/definitioner	Procedurer Kortlægge Konsolidere Vesentlighed er vigtig Foranstaltning Hensigtsmæssig (Plyasb) overordnet (forpligtigelse) mål	Mere kontakt til væsentlige emner der er væsentlige		
Opfyldelse af krav	hvor kunne holde i 10 år. Andrus vand bef.	udvalgte emner som der ligger "positiv" for.	ex gennemarbejde - krav for væsentlige fraktioner.	Ressourcer vs. affald. Responstater Løsning til håndtering os. → Indsats + kontakt. Hvordan omarbejde mål til håndtering. Vedtælsloven.
Egne erfaringer	Mangler den roser tråd. Dyktig nød i kontakt handlinger.			Antagelser Skem Arlige Klædeskemali → Løsning/ Måske tilføje (sin/mær).

Hvilke politikker skal vi have?

VANDFORBRUG

Emne: VANDFORBRUG				
	Politik	Foranstaltning	Mål	Bemærkninger
Behov for fortolkning/definitioner	Styr på overvågning Definitionen på politik og link til andre rapp. områder.			ikke nødvendigvis politik, men sammenstykes af foranstaltninger og mål +
Opfyldelse af krav	Intressent interesse → Borgere, virksomheder etc. ↓ Detaljeniveau?	Kapitalinvesteringer Er systemer i projektbeskrivelser		Vandress (fokus) ikke betydningsfuld → GEUS rapport (40%) Individuelt: Afhænger af forsyningens placering
Egne erfaringer	ikke politikker men handlingsplaner Er beskrevet, men skal samles.	Indeholder også forventede resultater	Drift sætter mål for vandforbrug opfølgning er i 4-års perioder, evt. med årlig status ved rapportering	

VANDFORURENING

Emne: VANDFORURENING				
	Politik	Foranstaltning	Mål	Bemærkninger
Behov for fortolkning/definitioner	Vandforurening - definitioner • grund • overløb • råvands • fjernvarmeledning • forurening under tilbedelse? det. at politik i sig selv • cirkuler forurening	BAT: har en liste (EU) godkendelser om tilslutning	er målene udledningsstilladelser? overløb er der mål uden, der findes et krav er slam forurening? eller kvalitativ? støtter uden grænser: eks. pestilenser og forurening ved afsløberet • Er der noget så acceptabel forurening?	ansvar for proces, ikke for det, der kommer ind Definer fælles udledningsstilladelse = mål = % forurening foranstaltning: miljøbeskyttelsesplan politik: vil ikke forurene Definer vs opgaver er det her - fjerne forureningsgrundvands + spil - prøvninger af andre forurening
Opfyldelse af krav	krav er defineret ved lov • U-aktetats er sat i verden for at håndtere • loven giver rammen - hvis den er der inspirationskatalog - på emner skal P være obligat? - P's beskrivelse? krav til store leverandere	Navaten: påbud om P fjernes påbyrder i indsamlingsområdet for at undgå forurening	lavbestemt. skal det stå her eller under ansvar til forbrugere tilføjet eller akkumuleret? "overholdelse af minimumskrav" - % forurening det.	hvor mange steder skal man lægge på? forhold jer til eks. reg. det er kun muligt at nå til et vis punkt indenfor rammen. L der kan ikke sættes tilføjet til renovering under krav.
Egne erfaringer	"forurening" til et vist niveau • dyrk i drift + krav • c forsvinder hvordan formuleres de? "ikke have komparation" - mål, politik	BAT indirekte gennem øko. reg. - både for at få god løn + teknisk og økonomisk Hvem har ansvar • udledningsstilladelse gælder selvom man øko. forurening (dvs. fisk) - holder sig til tilladelse for at undgå at underminere sig selv	ZK er et krav eks. Ve udledningsstilladelse (bag) Evaluators: så lav som muligt for at undgå spil-tilfælde - ikke nedstrøet - forurening vs. økon. Økonomi vs. renningsgrad	er løbende vedtaget Udledningsforurening? er uheld noget man er ansvarlig for det. at forurening kølefrist/forbedret - er man ansvarlig for foru. med ukendte støtter

"Hvis ikke vi har styr på det her, hvad fanden har vi så styr på?" vs

FORBRUGERE OG SLUTBRUGERE

~~EGENT ARBEJDSFYRKE~~

FORBRUGERE / SLUTBRUGERE (Tjek DEF - måske Det Forbruger eller slutbrugere - hvad er Danva? Erstat?)

Emne:	Politik	Foranstaltning	Mål	Bemærkninger
Behov for fortolkning/definitioner	Ret til sundhed - rent vand FN → DWD → DK Lovgivning Der er lovgivning - Politik er så fast lovgivning	Sikre rent vand - sundhed - hemise "E" Hvordan i information - pakning	Mål for information Håndtere data for-svarligt	DEF - Typen af forbrugere / slutbrugere jvf. 10-5 234 Hvor placerer vi direkte-vandsbeskyttelse? Arms - best - forbrugere og partnerskaber - Drags med store grupper af forbrugere - sk. boligforeninger
DEF	Information - (Påh) -	Ledelsessystemer Lovgivning sætter rammer - fælles DEF	Konkrete mål - info og anbefalinger - overvåge tempo v/s - Pris på vand - renseeffektivitet - som på virksomheder - Vand - tilgængelighed - Vand - kvalitet - Beskyt mod overløb - separering (KTP)	
	- Personlig sikkerhed - midler / rettigheder - GDPR - Dataetik - politik for det - DEFINITION AF SÅRBARE FORBRUGERE	Kundundersøgelser - SKOLETJENESTE	- KTP - sammenhæng - Positiv anvendelse af data til adfærd ændringer - SIKRE INFO - KOMMUNE GEN - LÆRING	Hvad er det rensede spildevand - vare, tjenesteydelse? Hvornår er mål taget?

- FORSIKREDE VANDKVALITETER
- Ordnet politik for forsyningsikkerhed

VIKSOMHEDSKULTUR

* CSRD
Inholdsfortegning

Emne:	Politik	Foranstaltning	Mål	Bemærkninger
Behov for fortolkning/definitioner	Definition af virksomhedskultur. Den måde vi er på. Det understøtter interne / eksterne interaktioner. MONOPOLVIKSOMHED → RUSKE VIKSOMHEDSKULTUR → HJÆLPER TIL POLITIKER → INDICATORER			UNDTAG UDLIVS SOM EFSEKVEL.
Opfyldelse af krav	III: - MEDARBEJDERE - KUNDER - SAMARBEJDSPARTNERE - SILT STAKEHOLDERS Vision / mission. ADFÆRDSKODEX / LEDELSE.			
Egne erfaringer	Værdier ETIKK ADFÆRD + FREMME DENNE. SÅRBART FOLK PÅ: MONOPOLVIKSOMHED - KORRUPTION - BESIKKELSE - UDDANNELSE		- sk. partnerskaber - Kædet for god samarbejdsrelation ↑	DANVA tilkøbe CSRD KRAV SEKTOR UDD. I FORETNINGEN - ADFÆRD LSEB. UNG PÅ UDDANNELSE

POLITIK → HJÆLPER TIL FORANSTALTNINGER + MÅL ANDEF SPECIF. (LSE SELVSTANDEN I DENNE DEL.

Posters fra øvelse 2

FORVALTNING 1: GOV-1 OG GOV-2

FORVALTNING					
	Roller og ansvar (GOV-1)	Foranstaltninger (GOV-2)	Transaktionsordninger (GOV-3)	Due diligence (GOV-4)	Risikostyring (GOV-5)
Behov for fortolkning/definitioner	Kommunens rolle? Er Kodex god sel- stevrløsløse - anvendes?			Del af ledelses- systemer - status + ændringer Rapportering til bestyrelse Opfølgning på strategi Regnskabsgodkendelse - er det med? Skal det indgå i foretaksrapport	Intern audit med her
Opfyldelse af krav	a) OK c) Kompetencevurdering i bestyrelse - bestem kompetencer bestyrelsesuddannelse (krav til DANVA - best-uddannelse) ESG-kompetencer - direktion ALT skal defineres d) lav beskrivelse - sikre at det indgår ESG med i direktionens strukturer			Vigtigt at sætte midler af til nødvendige foranstaltninger og revision af krav mfl.	hvordan definerer vi det?
Egne erfaringer	Banholm - risikoudvalg med særligt tilsynsansvar i bestyrelse 21 d) Teller medarbejderaktive med - næppe, ikke i HR-registrations br. Forbrugsværdi - tæller de som GF-værdi mfl. direktionen? Forbrugsværdi - er de uafhængige?			Aalborg - flerskift til at sikre kørende rapportering	
GOV-3 Incitamenter - Bruges ikke! Er det lovligt? Incitamenter i form af individuel løn - dannels, diverse tillæg, ledelsestænder, bonus					

FORVALTNING 2: GOV-3, GOV-4 OG GOV-5

FORVALTNING GOV 3-5					
	Roller og ansvar (GOV-1)	Foranstaltninger (GOV-2)	Incitamentsordninger (GOV-3)	Due diligence (GOV-4)	Risikostyring (GOV-5)
Behov for fortolkning/definitioner				Definition i fodnote 15 (side 45 i OK) → vi gerne bedst bed Due Diligence direktiv fra 14/12-23	Procedure for at følge op på bæredygtighedsbudget (KPI'ere)
Opfyldelse af krav				Kræver forklarene igennem inden handling Kortlægge for bæredygtighedsplan	Interne processer
Egne erfaringer			INCT. FOR BÆREDYGTIGHED BRUGES IKKE I BRANCHEN PT. #		Væsentlighedsvurdering

STRATEGI 1: SBM 1, SBM-2 OG SMB-3

~~EGNE ARBEJDSFYRKE~~

STRATEGI SBM-1 → SBM-3

	Strategi, forretnings-model og værdikæde (SMB-1)	Interesserter (SBM-2)	Samspil med IRO'er (SMB-3)
Behov for fortolkning/ definitioner			
Oplydelse af krav			
Egne erfaringer	Væsentlig påvirkning ≠ væsentlig aktivitet → Vdgangspunkt i Regnskabet udefrakommende påvirkninger På værdikæden påvirker De mål man har sat i sin strategi → risiko vurdering (finansiell og miljømæssig)	eg. PFA's	Tager højde for det Ukendte i værdikæden og Intent Risiko styring: Kemikalie data base

STRATEGI 2: SBM 1, SBM-2 OG SMB-3

Line & Jacob

	Strategi, forretnings-model og værdikæde (SMB-1)	Interesserter (SBM-2)	Samspil med IRO'er (SMB-3) - start her
Behov for fortolkning/ definitioner / andet	tilsvarende jules figur?	mindst om samtale om fortløber for frekval	slut det reklere sig til strategien? Modstandsdygtighed - teknisk - impacts, risi - ansvarshavende - ideer for øko. rumme - er rekruttering af kompetence? - demografi, udsatte, generati Ret til du og os - misinformation
Oplydelse af krav	Ziedelsberetning Beskrivelse overordnet til	Forholder sig til operatørel efter som myndighed og efter om strateg - dobbelt rolle samarbejdsaftale med forældling aktører - sikret stakeholder	af hvor de store muligheder, risi og udfordringer er - også: fikt. udvikling i samfundet - eks. terrænnært grundvand. Resumé af 80 senere. sværde at nedbride + forholde sig til opstrøms og nedstrøms.
Egne erfaringer		Anslagsprosjekt: heronke, NHO'er, samarbejdsparthier Kundetilfredshed: → nogle steder mellem kundetyper Andre gør ikke - ideer alle for - brugere kan få uoverbærlige være falske (nævnt)	Forretningsmodel findes - svært at indtænke værdedygtighed og det finansielle Er der sammenheng nu mellem forretnings og strategi? Der er etr på de finansielle risi. er der sammenheng mellem kr. og risikostyring

"Det skal også nok gå" Bios

4 Bilag 4: Begrebsliste

4.1 Tabel 1 – Akronymmer

CapEx (kapitaludgifter)	Kapitaludgift
CH ₄	Methan
CO ₂	Carbondioxid
CSRD	Corporate Sustainability Reporting Directive (bæredygtighedsrapporteringsdirektivet)
DNSH	Princippet om ikke at gøre væsentlig skade
DR BP-1	Oplysningskrav — Generelt grundlag for udarbejdelse af bæredygtighedserklæringer
DR BP-2	Oplysningskrav — Oplysninger i forbindelse med specifikke omstændigheder
DR GOV-1	Oplysningskrav — Administrations-, ledelses- og tilsynsorganernes rolle
DR GOV-2	Oplysningskrav — Oplysninger til og bæredygtighedsspørgsmål behandlet af virksomhedens administrations-, ledelses- og tilsynsorganer
DR GOV-3	Oplysningskrav — Integration af bæredygtighedsrelaterede resultater i incitamentsordninger
DR GOV-4	Oplysningskrav — Erklæring om due diligence for bæredygtighed
DR GOV-5	Oplysningskrav — Risikostyring og intern kontrol med bæredygtighedsrapportering
DR IRO-1	Oplysningskrav — Beskrivelse af processerne til identifikation og vurdering af væsentlige virkninger, risici og muligheder
DR IRO-2	Oplysningskrav i ESRS omfattet af virksomhedens bæredygtighedserklæringer
DR SBM-1	Oplysningskrav — Markedsposition, strategi, forretningsmodel(ler) og værdikæde
DR SBM-2	Oplysningskrav — Interessenters interesser og synspunkter
DR SBM-3	Oplysningskrav — Væsentlige virkninger, risici og muligheder og deres samspil med strategi og forretningsmodel(ler)
E i ESG	Miljø
EFRAG	European Financial Reporting Advisory Group
EFRAG	Den Europæiske Rådgivende Regnskabsgruppe
ESG	Miljø, Sociale forhold, Selskabsledelse
ESRS	Europæiske standarder for bæredygtighedsrapportering
ESRS 1	Europæisk standard for bæredygtighedsrapportering 1 Generelle krav
ESRS 2	Europæisk standard for bæredygtighedsrapportering 2 Generelle oplysninger

ESRS E1	Europæisk standard for bæredygtighedsrapportering E1 Klimaændringer
ESRS E2	Europæisk standard for bæredygtighedsrapportering E2 Forurening
ESRS E3	Europæisk standard for bæredygtighedsrapportering E3 Vand- og havressourcer
ESRS E4	Europæisk standard for bæredygtighedsrapportering E4 Biodiversitet og økosystemer
ESRS E5	Europæisk standard for bæredygtighedsrapportering E5 Ressourceanvendelse og cirkulær økonomi
ESRS G1	Europæisk standard for bæredygtighedsrapportering G1 Virksomhedernes adfærd
ESRS S1	Europæisk standard for bæredygtighedsrapportering S1 Egen arbejdsstyrke
ESRS S2	Europæisk standard for bæredygtighedsrapportering S2 Arbejdsgangere i værdikæden
ESRS S3	Europæisk standard for bæredygtighedsrapportering S3 Berørte samfund
ESRS S4	Europæisk standard for bæredygtighedsrapportering S4 Forbrugere og slutbrugere
EU	Den Europæiske Union
FN	De Forenede Nationer
G i ESG	Selskabsledelse
IFRS	Internationale regnskabsstandarder
IRO	Virkninger, risici og muligheder
ISSB	Det Internationale Udvalg for Bæredygtighedsstandarder
Kg	Kilogram
MDR	Mindstekrav til oplysninger
MDR-P	Interessenterne, interesser og synspunkter i politikker
MDR-T	interessenterne inddrages i fastsættelsen af mål
MWh	Mega-Watt-timer
N ₂ O	Dinitrogenoxid
NF ₃	Nitrogentrifluorid
NGO'er	Ikkestatslige organisationer
NH ₃	Ammoniak
NO _x	Nitrogenoxider
O ₃	Ozon
OpEx	Driftsudgifter
RO	Risiko og muligheder
S i ESG	Sociale Forhold
SO _x	Svovloxider
TCFD	Taskforce om klimarelaterede finansielle oplysninger

4.2 Tabel 2 – Termer defineret i ESRS

I denne tabel defineres de termer, der skal anvendes som reference for udarbejdelsen af bæredygtighedserklæringerne i overensstemmelse med ESRS.

Defineret term	Definition
Affald	Ethvert stof eller enhver genstand, som indehaveren skiller sig af med eller agter eller er forpligtet til at skille sig af med ^[40] .
Affaldshierarki	Prioriteret rækkefølge inden for affaldsforebyggelse og -håndtering ^[41] : i. forebyggelse ii. forberedelse med henblik på genbrug iii. genanvendelse iv. anden nyttiggørelse, f.eks. energiudnyttelse, og v. bortskaffelse.
Affaldshåndtering	Indsamling, transport, nyttiggørelse og bortskaffelse af affald , herunder tilsyn i forbindelse hermed og efterbehandling af deponeringsanlæg samt forhandles og mægleres foranstaltninger ^[42] .
Afhjælpning/oprydning	Midler til at modvirke eller afhjælpe en negativ virkning. Eksempler: Undskyldninger, finansiel eller ikkefinansiel kompensation, forebyggelse af skade gennem påbud eller garantier om ikke at gentage, strafsanktioner (enten strafferetlige eller administrative, såsom bøder), tilbagelevering, genoprettelse, retablering.
Afhængighed/afhængighedsforhold	Situationen for en virksomhed, der er afhængig af naturlige, menneskelige og/eller sociale ressourcer i forbindelse med sine forretningsprocesser.
Aktuelle finansielle virkninger	Finansielle virkninger for det aktuelle regnskabsår, som indregnes i det primære årsregnskab.
Aktør i værdikæden	Enkeltpersoner eller enheder i værdikæden opstrøms eller nedstrøms. Aktøren anses for at være nedstrøms i forhold til virksomheden (f.eks. distributører, kunder), når den modtager produkter eller tjenester fra virksomheden. Den anses for at være opstrøms i forhold til virksomheden (f.eks. leverandører), når den leverer produkter eller tjenesteydelser, der anvendes i produktionen af virksomhedens egne produkter eller tjenesteydelser.
Ansæt	En person, der er i et ansættelsesforhold med virksomheden i henhold til national lovgivning eller praksis.

Arbejdstager i værdikæden	<p>En person, der udfører arbejde i virksomhedens værdikæde, uanset eksistensen eller arten af et kontraktligt forhold til virksomheden. I ESRS omfatter omfanget af arbejdstagere i værdikæden alle arbejdstagere i virksomhedens opstrøms og nedstrøms værdikæde, som påvirkes eller kan blive væsentligt påvirket af virksomheden. Dette omfatter virkninger, der er forbundet med virksomhedens egne aktiviteter og værdikæde, herunder gennem dens produkter eller tjenesteydelser samt gennem dens forretningsforbindelser. Dette omfatter alle arbejdstagere, der ikke er omfattet af begrebet "egen arbejdsstyrke" ("egen arbejdsstyrke" omfatter personer, der er i et ansættelsesforhold med virksomheden ("ansatte"), og ikkeansatte, som enten er individuelle entreprenører, der leverer arbejdskraft til virksomheden ("selvstændige"), eller personer, der stilles til rådighed af virksomheder, som primært beskæftiger sig med beskæftigelsesaktiviteter. (NACE-kode N78)</p>
Balance mellem arbejdsliv og privatliv	<p>Tilfredsstillende balance mellem en persons arbejde og privatliv. Balancen mellem arbejdsliv og privatliv i bredere forstand omfatter ikke blot balancen mellem arbejde og privatliv på grund af familie- eller omsorgsforpligtelser, men også tidsfordeling mellem den tid, der tilbringes på arbejdspladsen og i privatlivet, ud over familiemæssige forpligtelser.</p>
Berørte samfund	<p>Personer eller grupper, der bor eller arbejder i samme område, og som har været eller kan blive berørt af en rapporterende virksomheds aktiviteter eller gennem dens opstrøms og nedstrøms værdikæde. De berørte samfund kan spænde fra dem, der bor i nærheden af virksomhedens aktiviteter (lokalsamfund), til dem, der bor længere væk. De berørte samfund omfatter faktisk og potentielt berørte oprindelige folk.</p>
Bestikkelse	<p>Uhæderligt at overtale nogen til at handle til ens fordel ved at give dem en pengegave eller en anden form for tilskyndelse.</p>
Biodiversitet eller biologisk mangfoldighed	<p>Mangfoldigheden af levende organismer fra alle kilder, herunder terrestriske, marine og andre akvatiske økosystemer og de økologiske sammenhænge, de er en del af. Dette omfatter variation i genetiske, fænotypiske, fylogenetiske og funktionelle egenskaber samt ændringer i forekomst og fordeling over tid og rum inden for og mellem arter, biologiske samfund og økosystemer.</p>

Brugere	Brugere af bæredygtighedserklæringer er primære brugere af generel regnskabsaflæggelse (eksisterende og potentielle investorer, långivere og andre kreditorer, herunder kapitalforvaltere, kreditinstitutter, forsikringsselskaber) samt andre brugere , herunder virksomhedens forretningspartnere, fagforeninger og arbejdsmarkedets parter, civilsamfundet og ikkestatslige organisationer, regeringer, analytikere og akademikere.
Bæredygtighedserklæring	Det særlige afsnit i virksomhedens ledelsesberetning, hvor de oplysninger om bæredygtighedsspørgsmål , der er udarbejdet i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/34/EF ^[39] og ESRS, fremlægges.
Bæredygtighedsrelaterede muligheder	Usikre miljømæssige, sociale eller ledelsesmæssige begivenheder eller forhold, som, hvis de indtræffer, kan have en potentiel væsentlig positiv virkning på virksomhedens forretningsmodel eller strategi, dens evne til at nå sine mål og skabe værdi og derfor kan påvirke dens og dens forretningsforbindelsers beslutninger med hensyn til bæredygtighedsspørgsmål . Som enhver anden mulighed måles bæredygtighedsrelaterede muligheder som en kombination af en virknings omfang og sandsynligheden for, at den indtræffer.
Bæredygtighedsrelaterede risici	Usikre miljømæssige, sociale eller ledelsesmæssige begivenheder eller forhold, som, hvis de indtræffer, kan have en potentiel væsentlig negativ virkning på virksomhedens forretningsmodel eller strategi, dens evne til at nå sine mål og skabe værdi og derfor kan påvirke dens og dens forretningsforbindelsers beslutninger med hensyn til bæredygtighedsspørgsmål . Som alle andre risici er bæredygtighedsrelaterede risici en kombination af en virknings omfang og sandsynligheden for, at den indtræffer.
Bæredygtighedsrelaterede virkninger	Den virkning, som virksomheden har eller kan have på miljøet og mennesker, herunder virkningen på deres menneskerettigheder, som følge af virksomhedens aktiviteter eller forretningsforbindelser . Virkningerne kan være faktiske eller potentielle, negative eller positive, kort-, mellem- eller langsigtede, tilsigtede eller utilsigtede og reversible eller irreversible. Virkningerne angiver virksomhedens negative eller positive bidrag til bæredygtig udvikling.

Bæredygtigheds-spørgsmål	Miljømæssige, sociale og menneskerettighedsrelaterede faktorer samt forvaltningsfaktorer, herunder bæredygtighedsfaktorer som defineret i artikel 2, nr. 24), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/2088 ^[38] .
Børnearbejde	<p>om arbejde, der:</p> <ul style="list-style-type: none"> i. er psykisk, fysisk, socialt eller moralsk farligt og skadeligt for børn og/eller ii. griber ind i deres skolegang ved at fratage dem muligheden for at gå i skole, tvinger dem til at forlade skolen før tid eller kræver, at de forsøger at kombinere skolegang med overdrevent langt og hårdt arbejde. <p>Et barn defineres som en person under 18 år. Hvorvidt bestemte former for "arbejde" kan betegnes som "børnearbejde", afhænger af barnets alder, arten og timerne af det udførte arbejde, og de betingelser hvorunder det udføres. Svaret varierer fra land til land samt mellem sektorer i landene.</p> <p>Minimumsalderen for arbejde bør ikke være lavere end minimumsalderen for afslutning af den obligatoriske skolegang og bør under alle omstændigheder ikke være under 15 år i henhold til Den Internationale Arbejdsorganisations (ILO's) konvention nr. 138 om mindstealder. Undtagelser kan forekomme i visse lande, hvor økonomierne og uddannelsesfaciliteterne ikke er tilstrækkeligt udviklede, og hvor der gælder en minimumsalder på 14 år.</p> <p>Disse undtagelseslande specificeres af Den Internationale Arbejdsorganisation (ILO) som svar på en særlig ansøgning fra det pågældende land og i samråd med repræsentative arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer. National lovgivning kan tillade beskæftigelse af personer mellem 13 og 15 år med lettere arbejde, så længe det ikke er skadeligt for deres helbred eller udvikling og ikke hindrer deres skolegang eller deltagelse i erhvervs- eller uddannelsesprogrammer. Minimumsalderen for adgang til arbejde, der på grund af dets art eller de omstændigheder, hvorunder det udføres, kan bringe unges sundhed, sikkerhed eller moral i fare, skal være mindst 18 år.</p>
Chikane	<p>En situation, hvor en uønsket adfærd i forbindelse med en beskyttet grund til forskelsbehandling (f.eks. køn i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/54/EF^[15] eller religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering i henhold til Rådets direktiv 2000/78/EF^[16]) finder sted med det formål eller den virkning at krænke en persons værdighed og skabe et truende, fjendtligt, nedværdigende, ydmygende eller ubehageligt miljø.</p>

Cirkulær økonomi	Et økonomisk system, hvor værdien af produkter, materialer og andre ressourcer i økonomien bevares længst muligt, hvilket forbedrer den effektive anvendelse heraf i produktion og forbrug, hvorved miljøvirkningen af denne anvendelse reduceres, og affaldsproduktionen og udledningen af farlige stoffer minimeres på alle stadier af livscyklussen, herunder ved anvendelse af affaldshierarkiet .
CO₂-kredit	Et overdrageligt eller omsætteligt instrument, der repræsenterer reduktion eller fjernelse af et ton CO ₂ -ækvivalenter, og som udstedes og verificeres i overensstemmelse med anerkendte kvalitetsstandarder.
Dekarboniseringstiltag	Aggregerede typer af modvirkningsforanstaltninger såsom energieffektivitet, elektrificering, brændselsomlægning, anvendelse af vedvarende energi , produktændringer og dekarbonisering af forsyningskæden, der passer til virksomhedernes specifikke foranstaltninger .
Deponering	Et affaldsdeponeringsanlæg til deponering af affaldet på eller i jord ^[21] .
Dobbelt væsentlighed	Dobbelt væsentlighed har to dimensioner: virkningens væsentlighed og finansiell væsentlighed . Et bæredygtigheds spørgsmål opfylder kriteriet om dobbelt væsentlighed , hvis det er væsentligt set ud fra et virkningsperspektiv eller et finansielt perspektiv eller begge dele.
Drivhusgasemissioner under anvendelsesområde 1	Direkte drivhusgasemissioner fra kilder, der ejes eller kontrolleres af virksomheden
Drivhusgasemissioner under anvendelsesområde 2	Indirekte emissioner fra produktion af købt eller erhvervet elektricitet, damp, varme eller køling , der forbruges af virksomheden.
Drivhusgasemissioner under anvendelsesområde 3	Alle indirekte drivhusgasemissioner (der ikke er omfattet af drivhusgasemissioner under anvendelsesområde 2), der forekommer i den rapporterende virksomheds værdikæde , herunder både opstrøms og nedstrøms emissioner . Drivhusgasemissioner under anvendelsesområde 3 kan opdeles i kategorier under anvendelsesområde 3 .
Drivhusgasser	De gasser, der er opført i del 2 i bilag V til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1999 ^[13] . Disse omfatter kuldioxid (CO ₂), metan (CH ₄), nitrogenoxid (N ₂ O), svovlhexafluorid (SF ₆), nitrogentrifluorid (NF ₃), hydrofluorcarboner (HFC), perfluorcarboner (PFC).

Egen arbejdsstyrke/egne ansatte	Ansatte , som er i et ansættelsesforhold med virksomheden (" ansatte "), og ikkeansatte , som enten er individuelle entreprenører, der leverer arbejdskraft til virksomheden ("selvstændige"), eller personer, der stilles til rådighed af virksomheder, som primært beskæftiger sig med "beskæftigelsesaktiviteter" (NACE-kode N78).
Emission	Direkte eller indirekte udledning af stoffer , vibrationer, varme eller støj fra individuelle eller diffuse kilder til luft, vand eller jord ^[121] .
Farligt affald	Affald , der udviser en eller flere af de farlige egenskaber, der er anført i bilag III til EuropaParlamentets og Rådets direktiv 2008/98/EF ^[171] om affald.
Finansiell væsentlighed	Et bæredygtighedsspørgsmål er væsentligt ud fra et finansielt perspektiv, hvis det skaber risici eller muligheder , der påvirker (eller med rimelighed kan forventes at påvirke) virksomhedens finansielle stilling, indtjening, pengestrømme, adgang til finansiering eller kapitalomkostninger på kort, mellemlang eller lang sigt.
Finansielle virkninger	Virkninger af risici og muligheder , der påvirker virksomhedens finansielle stilling, indtjening og pengestrøm på kort, mellemlang eller lang sigt.
Foranstaltninger	Foranstaltninger henviser til: <ol style="list-style-type: none"> i. foranstaltninger og handlingsplaner (herunder omstillingsplaner), der iværksættes for at sikre, at virksomheden leverer resultater i forhold til de fastsatte mål, og hvorigennem virksomheden søger at håndtere væsentlige virkninger, risici og muligheder, og ii. beslutninger om at støtte disse med finansielle, menneskelige eller teknologiske ressourcer.
Forbruger	Personer, der erhverver, forbruger eller anvender varer og tjenesteydelser til personlig brug, enten for dem selv eller for andre, og ikke til videresalg, kommercielle eller handelsmæssige formål, forretning, håndværk eller erhverv.
Forbrænding	Forbrænding er kontrolleret afbrænding af affald ved høj temperatur med eller uden energiudnyttelse.

Forretningsforbindelser	Virksomhedens forbindelser med forretningspartnere, enheder i dens værdikæde og enhver anden ikkestatslig eller statslig enhed, der er direkte knyttet til dens forretningsaktiviteter, produkter eller tjenesteydelser. Forretningsforbindelser er ikke begrænset til direkte kontraktforhold. De omfatter indirekte forretningsforbindelser i virksomhedens værdikæde ud over det første trin og aktieposter i joint ventures eller investeringer.
Forretningsmodel	Virksomhedens system til omdannelse af input gennem sine aktiviteter til output og resultater, der har til formål at opfylde virksomhedens strategiske formål og skabe værdi på kort, mellem- og lang sigt. ESRS anvender udtrykket " forretningsmodel " i ental, selv om det anerkendes, at virksomheder kan have mere end én forretningsmodel.
Forsyningskæde	Alle aktiviteter eller processer, der udføres af enheder i opstrøms led fra virksomheden, og som leverer produkter eller tjenesteydelser, der anvendes til udvikling og produktion af virksomhedens egne produkter eller tjenesteydelser. Dette omfatter enheder i opstrøms led, som virksomheden har en direkte forbindelse til (ofte omtalt som en førsteledsleverandør), og enheder, som virksomheden har en indirekte forretningsforbindelse med.
Forurenende stof	Et stof , en vibration, varme, støj, lys eller en anden kontaminant i luft, vand eller jord , der kan skade menneskers sundhed og/eller miljøet eller materielle værdier, eller som kan forringe eller forstyrre naturfaciliteter og andre legitime anvendelser af miljøet ^[23] .
Forurening	Direkte eller indirekte udledning som følge af menneskelige aktiviteter af forurenende stoffer i luft, vand eller jord , der kan skade menneskers sundhed og/eller miljøet eller materielle værdier, eller som kan forringe eller forstyrre naturfaciliteter og andre legitime anvendelser af miljøet ^[24] .
Fossilt brændstof	Ikkevedvarende kulstofbaserede energikilder såsom fast brændsel, naturgas og olie.
Genanvendelse	Enhver nyttiggørelsesoperation, hvor affaldsmaterialer omforarbejdes til produkter, materialer eller stoffer , hvad enten de bruges til det oprindelige formål eller til andre formål. Heri indgår omforarbejdning af organisk materiale, men ikke energiudnyttelse og omforarbejdning til materialer, der skal anvendes til brændsel eller til opfyldningsoperationer

Genbrug	Enhver operation, hvor produkter og komponenter, der ikke er affald , bruges igen til samme formål, som de var udformet til. Dette kan omfatte rengøring eller små justeringer, så de er klar til næste brug uden væsentlige ændringer.
Genopretning af økosystemer	Alle forsætlige aktiviteter, der igangsætter eller fremskynder genopretningen af et økosystem fra en forringet tilstand.
Grundvand	Alle former for vand, som befinder sig under jordens eller undergrunden ^[14] . skov- og græslandsbrande, oversvømmelser) og gennem menneskelige aktiviteter (skovbrug, landbrug, urbanisering).
Havressourcer	Biologiske og ikkebiologiske ressourcer, der findes i havene og oceanerne. Eksempler omfatter, men er ikke begrænset til dybhavsminerale, grus og fiskevarer.
Holdbarheden af et produkt, en komponent eller et materiale	Et produkts, en komponents eller et materiales evne til at forblive funktionsdygtig og relevant, når det anvendes efter hensigten.
Hændelse	Et søgsmål eller en klage, der er registreret hos virksomheden eller de kompetente myndigheder gennem en formel proces, eller et tilfælde af manglende overholdelse, som virksomheden har konstateret gennem etablerede procedurer. Etablerede procedurer til identifikation af tilfælde af manglende overholdelse kan omfatte revisioner af forvaltningssystemer, formelle overvågningsprogrammer eller klagemekanismer .
Ikkeansatte	Ikkeansatte i virksomhedens egen arbejdsstyrke omfatter både individuelle entreprenører, der leverer arbejdskraft til virksomheden ("selvstændige"), og personer, der stilles til rådighed af virksomheder, som primært beskæftiger sig med "beskæftigelsesaktiviteter" (NACE-kode N78).
Inddragelse af interessenter	En løbende proces med interaktion og dialog mellem virksomheden og dens interessenter , som sætter virksomheden i stand til at høre, forstå og reagere på sine interessenters interesser og bekymringer.
Indirekte drivhusgasemissioner	Drivhusgasemissioner , der er en følge af en virksomheds aktiviteter, men som forekommer hos kilder, der ejes eller kontrolleres af en anden enhed. Indirekte emissioner er drivhusgasemissioner under anvendelsesområde 2 og drivhusgasemissioner under anvendelsesområde 3 tilsammen.

Interessenter	<p>Dem, der kan påvirke eller blive påvirket af virksomheden. Der er to hovedgrupper af interessenter:</p> <ol style="list-style-type: none"> i. berørte interessenter: enkeltpersoner eller grupper, hvis interesser påvirkes eller kan blive påvirket — positivt eller negativt — af virksomhedens aktiviteter og dens direkte og indirekte forretningsforbindelser i hele dens værdikæde, og ii. brugere af bæredygtighedserklæringer: primære brugere af generel regnskabsaflæggelse (eksisterende og potentielle investorer, långivere og andre kreditorer, herunder kapitalforvaltere, kreditinstitutter, forsikrings-selskaber) samt andre brugere, herunder virksomhedens forretningspartnere, fagforeninger og arbejdsmarkedets parter, civilsamfundet og ikkestatslige organisationer, regeringer, analytikere og akademikere. <p>Nogle, men ikke alle interessenter, kan tilhøre begge grupper.</p>
Jord/jordbund	<p>Det øverste lag af jordskorpen, som befinder sig mellem grundfjeldet og overfladen. Jordbunden består af mineralske partikler, organisk materiale, vand, luft og levende organismer^[28].</p>
Jordbundsforurening	<p>Tilførsel til jorden — uanset om denne tilførsel sker på eller uden for en virksomheds produktionssted eller ved anvendelse af virksomhedens produkter og/eller tjenesteydelser — som følge af menneskelige aktiviteter, af stoffer, vibrationer, varme eller støj, der kan være skadelige for menneskers</p>
Kategori under anvendelsesområde 3	<p>En af de 15 typer drivhusgasemissioner under anvendelsesområde 3, der er identificeret i GHG Protocol Corporate Standard, og som er nærmere beskrevet i GHG Protocol Corporate Value Chain (anvendelsesområde 3) Accounting and Reporting Standard (tilpasset fra GHG Protocol Corporate Value Chain (anvendelsesområde 3) Accounting and Reporting Standard, Glossary (Version 2011)). Virksomheder, der vælger at redegøre for deres emissioner under anvendelsesområde 3 baseret på de indirekte drivhusgasemissionskategorier i ISO 140641:2018, kan også henvise til den kategori, der er defineret i punkt 5.2.4 (undtagen indirekte drivhusgasemissioner fra importeret energi) i ISO 14064-1:2018.</p>

Klagemekanisme	<p>Enhver rutinemæssig, statsbaseret eller ikkestatsbaseret, retslig eller udenretslig proces, hvorigennem interessenter kan rejse klager og søge afhjælpning. Eksempler på statslige og udenretslige klagemekanismer omfatter domstole, arbejdsretter, nationale menneskerettighedsinstitutioner, nationale kontaktpunkter i henhold til OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder, ombudsmandskontorer, forbrugerbeskyttelsesagenturer, tilsynsorganer og regeringsstyrede klagekontorer. Ikkestatslige klagemekanismer omfatter klagemekanismer, der forvaltes af virksomheden, enten alene eller sammen med interessenter, såsom klagemekanismer på operationelt plan og kollektive overenskomstforhandlinger, herunder de mekanismer, der er etableret ved kollektive forhandlinger. De omfatter også mekanismer, der forvaltes af industrisammenslutninger, internationale organisationer, civilsamfundsorganisationer eller multiinteressentgrupper.</p> <p>De operationelle klagemekanismer administreres af organisationen enten alene eller i samarbejde med andre parter og er direkte tilgængelige for organisationens interessenter. De gør det muligt at identificere og behandle klager på et tidligt tidspunkt og direkte og dermed forhindre, at både skader og klager eskaleres. De giver også vigtig feedback om effektiviteten af organisationens due diligence fra dem, der er direkte berørt.</p> <p>I henhold til FN's vejledende princip 31 er effektive klagemekanismer legitime, tilgængelige, forudsigelige, retfærdige, gennemsigtige, rettighedskompatible og en kilde til løbende læring. Ud over disse kriterier er effektive klagemekanismer på operationelt plan også baseret på engagement og dialog. Det kan være vanskeligere for organisationen at vurdere effektiviteten af de klagemekanismer, som den deltager i, sammenlignet med dem, den selv har etableret.</p>
Klimarelateret fysisk risiko (fysisk risiko som følge af klimaændringer)	<p>Risici som følge af klimaændringer, der kan være hændelsesdrevne (akutte) eller som følge af langsigtede ændringer (kroniske) i klimamønstrene.</p> <p>Akutte fysiske risici opstår som følge af særlige farer, navnlig vejrrelaterede hændelser såsom storme, oversvømmelser, brande eller hvedebølger. Kroniske fysiske risici udspringer af mere langsigtede ændringer i klimaet, f.eks. temperaturændringer og deres virkninger på stigende vandstande, reduceret vandforsyning, tab af biodiversitet og ændringer i areal- og jordbundsproduktivitet.</p>
Klimarelateret mulighed	<p>Potentielle positive virkninger i forbindelse med klimaændringer for virksomheden. Bestræbelser på at afbøde og tilpasse sig klimaændringerne kan skabe muligheder for virksomhederne. De klimarelaterede muligheder vil variere afhængigt af region, marked og industri, hvor en virksomhed opererer.</p>

Kollektive forhandlinger	<p>Alle forhandlinger, der finder sted mellem på den ene side en arbejdsgiver, en gruppe arbejdsgivere eller en eller flere arbejdsgiverorganisationer og på den anden side en eller flere fagforeninger eller i disses fravær repræsentanter for de arbejdstagere, der er behørigt valgt og bemyndiget af dem i henhold til nationale love og bestemmelser, med henblik på:</p> <ol style="list-style-type: none"> i. fastsættelse af arbejds- og ansættelsesvilkår og/eller ii. regulering af forholdet mellem arbejdsgivere og arbejdstagere og/eller at regulere forholdet mellem arbejdsgivere eller deres organisationer og en arbejdstagerorganisation eller organisationer.
Korruption	<p>Misbrug af betroet magt til privat vinding, som kan være iværksat af enkeltpersoner eller organisationer. Det omfatter praksis som f.eks. smørepenge, bedrageri, afpresning, hemmelige aftaler og hvidvask af penge. Det omfatter også tilbud om eller modtagelse af enhver form for gave, lån, honorar, belønning eller anden fordel til eller fra en person som et incitament til at gøre noget, der er uhæderligt, ulovligt eller et tillidsbrud i forbindelse med virksomhedens forretningsførelse. Dette kan omfatte kontant- eller naturalieydelser såsom gratis varer, gaver og ferier eller særlige personlige tjenesteydelser, der ydes med henblik på en uretmæssig fordel, eller som kan føre til et moralsk pres for at få en sådan fordel.</p>
Kuldioxidækvivalent (CO₂-ækvivalent) (ækv.)	<p>Den universelle måleenhed til angivelse af det globale opvarmningspotentiale (GWP) for hver drivhusgas udtrykt i GWP for en enhed kuldioxid. Den anvendes til at evaluere udledning (eller undgå udledning) af forskellige drivhusgasser på et fælles grundlag.</p>
Leverandør	<p>Enhed opstrøms i forhold til organisationen (dvs. i organisationens forsyningskæde), som leverer et produkt eller en tjenesteydelse, der anvendes i udviklingen af organisationens egne produkter eller tjenesteydelser. En leverandør kan have en direkte forretningsforbindelse med organisationen (ofte kaldet en førsteledsleverandør) eller en indirekte forretningsforbindelse.</p>
Lige muligheder	<p>Lige og ikkediskriminerende adgang blandt enkeltpersoner til muligheder for uddannelse, erhvervsuddannelse, beskæftigelse, karriereudvikling og udøvelse af magt, uden at de stilles ringere på grundlag af kriterier såsom køn, race eller etnisk oprindelse, nationalitet, religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering.</p>

Ligebehandling	Ligebehandlingsprincippet er et almindeligt EU-retligt princip, som forudsætter, at ensartede situationer eller parter, der befinder sig i ensartede situationer, behandles ens. I forbindelse med ESRS S1 henviser udtrykket " ligebehandling " også til princippet om ikkeforskelsbehandling, ifølge hvilket der ikke må finde nogen direkte eller indirekte forskelsbehandling sted på grund af køn, race, farve, etnisk eller social oprindelse, genetiske anlæg, sprog, religion eller tro, politiske eller andre anskuelser, tilhørsforhold til et nationalt mindretal, formueforhold, fødsel, handicap, alder eller seksuel orientering.
Lobbyvirksomhed	Aktiviteter, der gennemføres med det formål at påvirke udformningen eller gennemførelsen af politikker eller lovgivning eller beslutningsprocesserne i regeringer, statslige institutioner, reguleringsmyndigheder, EUinstitutioner, -organer, -kontorer og -agenturer eller hos standardsættere. Sådanne aktiviteter omfatter (ikkeudtømmende liste): <ol style="list-style-type: none"> i. tilrettelæggelse af eller deltagelse i møder, konferencer og arrangementer ii. bidrag til/deltagelse i offentlige konsultationer, høringer eller andre lignende initiativer iii. tilrettelæggelse af kommunikationskampagner, platforme, netværk og initiativer på græsrodsniveau iv. udarbejdelse/bestilling af politik- og holdningsdokumenter, opinionsundersøgelser, undersøgelser, åbne breve, forskningsarbejde i henhold til de aktiviteter, der er omfattet af reglerne om åbenhedsregistret.
Løn	Den almindelige grund- eller minimums løn og alle andre ydelser, som arbejdstageren som følge af arbejdsforholdet modtager direkte eller indirekte ("supplerende eller variable tillæg") fra arbejdsgiveren i penge eller naturalier. " Lønniveau ": den årlige bruttoløn og den tilsvarende bruttotimeløn. " Medianlønniveau ": den ansattes løn, som ligger over den ene halvdel af de ansattes løn og under den anden halvdel af arbejdstagernes løn.
Løn	Bruttoløn, eksklusive variable komponenter såsom overarbejde og incitaments løn , og eksklusive godtgørelser, medmindre de er garanteret.

Mindstekrav til oplysninger	Et mindstekrav til oplysninger fastsætter det krævede indhold af de oplysninger, som virksomheden medtager, når det rapporterer om politikker, handlinger , parametre eller mål , enten i henhold til et oplysningskrav i en ESRS eller på et enhedsspecifikt grundlag.
Modvirkning af klimaændringer	Processen med at reducere drivhusgasemissionerne og holde stigningen i den globale gennemsnitstemperatur på 1,5 °C over det førindustrielle niveau i overensstemmelse med Parisaftalen.
Muligheder	Bæredygtighedsrelaterede muligheder med positive finansielle virkninger .
Mål	Målbare, resultatorienterede og tidsbestemte mål, som virksomheden sigter mod at nå i forhold til væsentlige virkninger , risici eller muligheder . De kan fastsættes frivilligt af virksomheden eller udspringe af lovkrav til virksomheden.
Nyttiggørelse	Enhver operation, hvis hovedresultat er, at affald opfylder et nyttigt formål ved at erstatte anvendelsen af andre materialer, der ellers ville være blevet anvendt til at opfylde en bestemt funktion, eller som er forberedt med henblik på at opfylde den pågældende funktion i anlægget eller i samfundet generelt ²⁵ .
Område med høj vandstress	Regioner, hvor procentdelen af den samlede udtagning af vand er høj (40-80 %) eller ekstremt høj (mere end 80 %) i Aqueduct Water Risk Atlas-værktøjet fra World Resources Institute (WRI). Se også vandknaphed .
Område med vandrisiko	Et afvandingsområde, hvor flere fysiske aspekter relateret til vand: i. fører til, at et eller flere vandområder er i en mindre end god tilstand og/eller forringet tilstand (som defineret i EuropaParlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF ^[4]), hvilket peger på væsentlige problemer med hensyn til vandtilgængelighed, -kvalitet og -kvantitet (herunder høj vandstress), og/eller ii. fører til problemer med vandtilgængelighed, lovgivningsmæssige eller omdømmemæssige spørgsmål (herunder fælles brug af vand med lokal-samfund og prisoverkommelighed for vand) for dens faciliteter og for nøgleleverandørernes faciliteter.

Oprindelige folk	<p>Der er ikke enighed om en fælles definition af oprindelige folk på internationalt plan. I praksis er der konvergens mellem internationale agenturer om, hvilke grupper der kan betragtes som oprindelige folk og bør nyde særlig beskyttelse som sådanne. Et vigtigt kriterium for definitionen af oprindelige folk er deres tilknytning til et traditionelt område som defineret i ILO-konvention nr. 169, artikel 1, hvori det hedder, at konventionen finder anvendelse på: "a) stammefolk i uafhængige lande, hvis sociale, kulturelle og økonomiske forhold adskiller dem fra andre dele af det nationale fællesskab, og hvis status helt eller delvist er reguleret ved deres egne skikke eller traditioner eller ved særlige love eller administrative bestemmelser, b) folk i uafhængige lande, der betragtes som oprindelige folk på grund af deres afstamning fra de befolkninger, der boede i landet, eller et geografisk område, som landet tilhører, på tidspunktet for erobring eller kolonisering eller etablering af nuværende statsgrænser, og som uanset deres retlige status bevarer en del af eller alle deres egne sociale, økonomiske, kulturelle og politiske institutioner". I artikel 1, stk. 2, i ILOkonvention nr. 169 hedder det endvidere, at: "[s]elvidentifikation som oprindeligt folk eller stammefolk skal betragtes som et grundlæggende kriterium for at bestemme de grupper, som bestemmelserne i denne konvention finder anvendelse på".</p>
Overfladevand	<p>Indre vandområder, undtagen grundvand, overgangsvande og kystvande, undtagen med hensyn til kemisk tilstand, hvor det også omfatter territorialfarvande^[37].</p>
Parametre	<p>Kvalitative og kvantitative indikatorer, som virksomheden anvender til at måle og rapportere om effektiviteten af gennemførelsen af sine bæredygtighedsrelaterede politikker og i forhold til sine mål over tid. Parametre understøtter også målingen af virksomhedens resultater med hensyn til de berørte personer, miljøet og virksomheden.</p>
Personer med handicap	<p>Personer med en langvarig fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk funktionsnedsættelse, som i samspil med forskellige barrierer kan hæmme dem i fuldt og effektivt at deltage i samfundslivet på lige fod med andre.</p>

Politik	<p>Et sæt eller en ramme af generelle mål og ledelsesprincipper, som virksomheden anvender i forbindelse med beslutningstagningen. En politik gennemfører virksomhedens strategi eller ledelsesbeslutninger vedrørende væsentlige bæredygtigheds-spørgsmål. Hver politik hører under en eller flere definerede personers ansvar, angiver dens anvendelsesområde og omfatter en eller flere målsætninger (i givet fald knyttet til målbare mål). En politik valideres og revideres i overensstemmelse med virksomhedernes gældende ledelsesregler. En politik gennemføres ved hjælp af foranstaltninger eller handlingsplaner.</p>
Principper for den cirkulære økonomi	<p>Principperne for den europæiske cirkulære økonomi er:</p> <ul style="list-style-type: none"> i. anvendelighed ii. genbrugelighed iii. reparabilitet iv. demontering v. genfremstilling eller istandsættelse vi. genanvendelse vii. recirkulation gennem det biologiske kredsløb viii. anden potentiel optimering af produkt- og materialeanvendelse.
Problematiske stoffer	<p>Et stof, der:</p> <ul style="list-style-type: none"> i. opfylder kriterierne i artikel 57 og er identificeret i overensstemmelse med artikel 59, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006^[35] ii. er klassificeret i del 3 i bilag VI til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) 1272/2008^[36] i en af følgende fareklasser eller farekategorier: <ul style="list-style-type: none"> - carcinogenicitet, kategori 1 og 2 - kimcellemutagenicitet, kategori 1 og 2 - reproduktionstoksicitet, kategori 1 og 2 - hormonforstyrrende virkning for menneskers sundhed - hormonforstyrrende virkning for miljøet - persistente, mobile og toksiske eller meget persistente, meget mobile egenskaber - persistente, bioakkumulerende og toksiske eller meget persistente og meget bioakkumulerende egenskaber - respiratorisk sensibilisering, kategori 1 - hudsensibilisering, kategori 1 - kronisk fare for vandmiljøet, kategori 14 - farlig for ozonlaget specifik målorgantoksicitet – gentagen eksponering, kategori 1 og 2 specifik målorgantoksicitet – enkelteksponering, kategori 1 og 2, eller <ul style="list-style-type: none"> - iii. har en negativ indvirkning på genbrug og genanvendelse af materialer i det produkt, hvori det findes, som defineret i relevante produktspecifikke EU-krav til miljøvenligt design.

Reduktion af drivhusgasemissioner	Fald i virksomhedens drivhusgasemissioner under anvendelsesområde 1, 2, 3 eller dens samlede drivhusgasemissioner ved udgangen af rapporteringsperioden i forhold til i basisåret. Reduktion af emissioner kan bl.a. skyldes energieffektivitet, elektrificering, leverandørers dekarbonisering, dekarbonisering af elektricitetsmikset, udvikling af bæredygtige produkter eller ændringer i rapporteringsgrænser eller -aktiviteter (f.eks. outsourcing, reduceret kapacitet), forudsat at de opnås inden for virksomhedens egen drift og opstrøms og nedstrøms værdikæde . Optag af og undgåede emissioner medregnes ikke som emissionsreduktioner .
Ressourcetilstrømning	Ressource, der kommer ind i virksomhedens faciliteter.
Ressourceudstrømning	Ressource, der forlader virksomhedens faciliteter.
Risici	Bæredygtighedsrelaterede risici med negative finansielle virkninger som følge af miljømæssige, sociale eller ledelsesmæssige forhold, der kan have en negativ virkning på virksomhedens finansielle stilling, finansielle resultater, pengestrømme, adgang til finansiering eller kapitalomkostninger på kort, mellem- eller lang sigt.
Råmateriale	Primært eller sekundært materiale, der anvendes til at fremstille et produkt.
Slutbrugere	Enkeltpersoner, der i sidste ende bruger eller er bestemt til i sidste ende at bruge et bestemt produkt eller en bestemt tjenesteydelse.
Social beskyttelse	Den række foranstaltninger, der har til formål at mindske og forebygge fattigdom og sårbarhed i hele livscyklussen.
Spildevand	Vand, der ikke længere har umiddelbar værdi i forhold til det formål, hvortil det blev anvendt, eller til hvis formål det er fremstillet på grund af dets kvalitet, kvantitet eller fremkomsttidspunkt. Spildevand fra én bruger kan være en potentiel forsyning til en bruger andetsteds. Kølevand betragtes ikke som spildevand .
Spildevandsudledning	Summen af spildevand og andet vand, der forlader organisationens område og udledes til overfladevand, grundvand eller tredjeparter i løbet af rapporteringsperioden.
Stoffer	i. Ethvert kemisk grundstof og enhver forbindelser heraf med undtagelse af følgende stoffer : radioaktive stoffer som defineret i artikel 1 i Rådets direktiv 96/29/Euratom ^[31] om fastsættelse af grundlæggende sikkerhedsnormer til beskyttelse af befolkningens og arbejdstageres sundhed mod de farer, som er forbundet med

	<p>ioniserende stråling</p> <p>ii. genetisk modificerede mikroorganismer som defineret i artikel 2, litra b), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/41/EF^[32] om indesluttet anvendelse af genetisk modificerede mikroorganismer</p> <p>genetisk modificerede organismer som defineret i artikel 2, nr. 2), i EuropaParlamentets og Rådets direktiv 2001/18/EF^[33] om udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer^[34].</p>
Systemiske risici	<p>Risici som følge af, at hele systemet er brudt sammen, i stedet for at enkelte dele svigter. De er kendetegnet ved beskedne vendepunkter, der indirekte kombineres og skaber store fejl med kaskader af interaktioner mellem fysiske risici og omstillingsrisici (afsmitning), da ét tab udløser en kæde af andre, og med systemer, der ikke kan genskabe balancen efter et chok. Et eksempel er tabet af en nøgleart som f.eks. havodderen, der har en afgørende rolle i økosystemets fællesstruktur. Da havodderen næsten blev jagtet til udryddelse i 1900-tallet, ændredes de kystnære økosystemer, og biomasseproduktionen blev kraftigt reduceret.</p>
Særligt problematiske stoffer	<p>Stoffer, der opfylder kriterierne i artikel 57 i forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH), og som er identificeret i overensstemmelse med artikel 59, stk. 1, i samme forordning.</p>
Tilpasning til klimaændringer	<p>Tilpasningen til de faktiske og forventede klimaændringer og deres virkninger.</p>
Tilstrækkelig løn	<p>En løn, der sikrer, at arbejdstagerens og dennes families behov tilgodeses i lyset af de nationale økonomiske og sociale forhold.</p>
Tvangsarbejde	<p>Alt arbejde eller enhver tjenesteydelse, der afkræves en person under trussel om straf, og som personen ikke frivilligt har tilbudt sig til. Udtrykket omfatter alle situationer, hvor personer på en hvilken som helst måde tvinges til at udføre arbejde, og omfatter både traditionel "slavelignende" praksis og moderne former for tvang, der involverer udnyttelse af arbejdskraft, hvilket kan omfatte menneskehandel og moderne slaveri.</p>
Uddannelse	<p>Initiativer iværksat af virksomheden med henblik på at opretholde og/eller forbedre sine egne arbejdstageres færdigheder og viden. Det kan omfatte forskellige metoder såsom uddannelse på stedet og onlinekurser.</p>

Udledning	Udledning af spildevand er den mængde vand (i m ³) eller stof (i kg BOD/d eller tilsvarende), der tilføres/udvaskes til et vandområde fra en punktkilde eller en diffus kilde. Spildevand (eller udledning): behandlet spildevand, der udledes fra et spildevandsrensningsanlæg.
Vand (genanvendt og genbrugt)	Vand og spildevand (renset eller ubehandlet), der er blevet brugt mere end én gang før udledning fra virksomhedens eller delte anlægsområde, således at vandbehovet reduceres. Dette kan ske i samme proces (genanvendt) eller i en anden proces inden for det samme (eget eller fælles) anlæg eller i en anden af virksomhedens anlæg (genbrugt).
Vandforbrug	Den vandmængde, der er trukket ind i virksomhedens (eller anlæggets) område, og som ikke udledes tilbage til vandmiljøet eller en tredjepart i løbet af rapporteringsperioden.
Vandintensitet	En parameter, der angiver forholdet mellem et volumetrisk aspekt af vand og en aktivitetsenhed (produkter, salg osv.), der skabes.
Vedvarende energi	Energi fra vedvarende ikkefossile kilder i form af vindkraft, solenergi (solvarme og solceller) og geotermisk energi, omgivel- sesenergi, tidevands, bølge- og andre former for havenergi, vandkraft, biomasse, lossepladsgas , gas fra spildevandsanlæg og biogas ^[26] .
Virkninger	Den virkning, som virksomheden har eller kan have på miljøet og mennesker, herunder virkning på deres menneskerettigheder, i forbindelse med sin egen drift og opstrøms og nedstrøms værdikæde , herunder gennem sine produkter og tjenesteydelser samt gennem sine forretningsforbindelser . Virkningerne kan være faktiske eller potentielle, negative eller positive, tilsigtede eller utilsigtede og reversible eller irreversible. De kan opstå på kort, mellemlang eller lang sigt. Virkningerne angiver virksomhedens negative eller positive bidrag til bæredygtig udvikling.
Virksomhedskultur	Virksomhedskulturen udtrykker mål gennem værdier og overbevisninger. Den styrer virksomhedens aktiviteter gennem fælles antagelser og koncernnormer såsom værdier eller missionserklæringer eller en adfærdskodeks.

Værdikæde	<p>Hele spektret af aktiviteter, ressourcer og forbindelser i forbindelse med virksomhedens forretningsmodel og det eksterne miljø, som den opererer i.</p> <p>En værdikæde omfatter de aktiviteter, ressourcer og forbindelser, som virksomheden anvender og er afhængig af til at skabe sine produkter eller tjenester, fra udformning til levering, forbrug og levetid. Relevante aktiviteter, ressourcer og forbindelser omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> i. de aktiviteter, der indgår i virksomhedens egne aktiviteter, såsom menneskelige ressourcer <p>aktiviteter i hele dens forsynings-, markedsførings- og distributionskanaler, såsom indkøb af materialer og tjenesteydelser samt salg og levering af produkter og tjenesteydelser og</p> <ul style="list-style-type: none"> iii. de finansieringsmæssige, geografiske, geopolitiske og lovgivningsmæssige rammer, som virksomheden opererer i. <p>Værdikæden omfatter aktører opstrøms og nedstrøms for virksomheden. Aktører opstrøms i forhold til virksomheden (f.eks. leverandører) leverer produkter eller tjenesteydelser, der anvendes i udviklingen af virksomhedens produkter eller tjenesteydelser. Enheder nedstrøms i forhold til virksomheden (f.eks. distributører, kunder) modtager produkter eller tjenester fra virksomheden.</p> <ul style="list-style-type: none"> i. ESRS anvender udtrykket "værdikæde" i ental, selv om det anerkendes, at virksomheder kan have flere værdikæder.
Væsentlige muligheder	<p>Bæredygtighedsrelaterede muligheder med positive finansielle virkninger, som i væsentlig grad påvirker (eller med rimelighed kan forventes at påvirke) virksomhedens pengestrømme, adgang til finansiering eller kapitalomkostninger på kort, mellemlang eller lang sigt.</p>
Væsentlige risici	<p>Bæredygtighedsrelaterede risici med negative finansielle virkninger, som i væsentlig grad påvirker (eller med rimelighed kan forventes at påvirke) virksomhedens pengestrømme, adgang til finansiering eller kapitalomkostninger på kort, mellemlang eller lang sigt.</p>
Væsentlighed	<p>Et bæredygtighedsspørgsmål er væsentligt, hvis det opfylder definitionen af virkningens væsentlighed, finansiell væsentlighed eller begge dele.</p>
Økosystem(er)	<p>Et dynamisk system af plante-, dyre- og mikroorganismesamfund og disses abiotiske miljø, der vekselvirker som en funktionel enhed. En typologi over økosystemer findes i IUCN's globale økosystem-typologi 2.0.</p>
Økosystemets omfang	<p>Størrelsen af et økosystemaktiv, mens et økosystemaktiv er det sammenhængende område for en specifik økosystemtype, der er kendetegnet ved et særskilt sæt biotiske og abiotiske komponenter og deres samspil.</p>

4.2.1.1 Referencer

[12] Direktiv 2010/75/EU om industrielle emissioner (IED).

[13] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1999 af 11. december 2018 om forvaltning af energiunionen og klimaindsatsen, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 663/2009 og (EF) nr. 715/2009, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 94/22/EF, 98/70/EF, 2009/31/EF, 2009/73/EF, 2010/31/EU, 2012/27/EU og 2013/30/EU, Rådets direktiv 2009/119/EF og (EU) 2015/652 og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 525/2013 (EUT L 328 af 21.12.2018, s. 1).

[14] Artikel 2 og 20 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/852 af 18. juni 2020 om fastlæggelse af en ramme til fremme af bæredygtige investeringer og om ændring af forordning (EU) 2019/2088 (EUT L 198 af 22.6.2020, s. 13).

[15] Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/54/EF af 5. juli 2006 om gennemførelse af princippet om lige muligheder for og ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med beskæftigelse og erhverv (EUT L 204 af 26.7.2006, s. 23).

[16] Rådets direktiv 2000/78/EF af 27. november 2000 om generelle rammebestemmelser om ligebehandling med hensyn til beskæftigelse og erhverv (EFT L 303 af 2.12.2000, s. 16).

[17] Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/98/EF af 19. november 2008 om affald og om ophævelse af visse direktiver (EUT L 312 af 22.11.2008, s. 3).

[21] Artikel 2, litra g), i Rådets direktiv 1999/31/EF af 26. april 1999 om deponering af affald (EFT L 182 af 16.7.1999, s. 1).

[23] Artikel 2, stk. 10, i forordning (EU) 2020/852 om fastlæggelse af en ramme til fremme af bæredygtige investeringer.

[24] Direktiv 2010/75/EU om industrielle emissioner (IED)

[26] Artikel 2, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/2001 af 11. december 2018 om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/2001 af 11. december 2018 om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder (EUT L 328 af 21.12.2018, s. 82).

[28] Artikel 3, nr. 21), i direktiv 2010/75/EU om industrielle emissioner (IED)

[31] Rådets direktiv 96/29/Euratom af 13. maj 1996 om fastsættelse af grundlæggende sikkerhedsnormer til beskyttelse af befolkningens og arbejdstagernes sundhed mod de farer, som er forbundet med ioniserende stråling (EFT L 159 af 29.6.1996, s. 1).

[32] Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/41/EF af 6. maj 2009 om indesluttet anvendelse af genetisk modificerede mikroorganismer (EUT L 125 af 21.5.2009, s. 75).

[33] Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/18/EF af 12. marts 2001 om udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer og om ophævelse af Rådets direktiv 90/220/EØF (EFT L 106 af 17.4.2001, s. 1).

---

[34] Direktiv 2010/75/EU om industrielle emissioner (IED).

[35] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 af 18. december 2006 om registrering, vurdering og godkendelse af samt begrænsninger for kemikalier (REACH), om oprettelse af et europæisk kemikalieagentur og om ændring af direktiv 1999/45/EF og ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 793/93 og Kommissionens forordning (EF) nr. 1488/94 samt Rådets direktiv 76/769/EØF og Kommissionens direktiv 91/155/EØF, 93/67/EØF, 93/105/EF og 2000/21/EF (EUT L 396 af 30.12.2006, s. 1).

[36] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1272/2008 af 16. december 2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger og om ændring og ophævelse af direktiv 67/548/EØF og 1999/45/EF og om ændring af forordning (EF) nr. 1907/2006 (EUT L 353 af 31.12.2008, s. 1).

[37] Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF af 23. oktober 2000 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger (vandrammedirektivet).

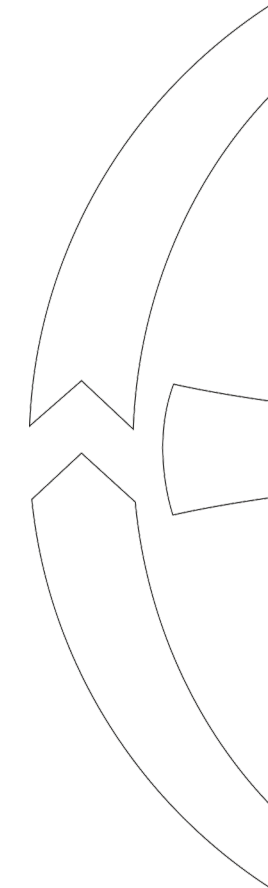
[38] Forordning (EU) 2019/2088 om bæredygtighedsrelaterede oplysninger i sektoren for finansielle tjenesteydelser

[39] Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/34/EU af 26. juni 2013 om årsregnskaber, konsoliderede regnskaber og tilhørende beretninger for visse virksomhedsformer, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/43/EF og om ophævelse af Rådets direktiv 78/660/EØF og 83/349/EØF (EUT L 182 af 29.6.2013, s. 19).

[40] Artikel 3, stk. 1, i direktiv 2008/98/EF om affald:

[41] Artikel 4, stk. 1, i direktiv 2008/98/EF om affald:

[42] Artikel 3, stk. 9, i direktiv 2008/98/EF om affald:

5 Bilag 5: ESRS E3 Vand- og Havressourcer

Formålet med denne case er at beskrive en mulig tilgang til rapportering på en af de europæiske bæredygtighedsstandarder – ESRS E3. Casen er ikke en færdig model, men inspiration til selskabernes egen rapportering. Den vil blive udbygget med en case ift. en dobbelt væsentlighedsanalyse i samarbejde med berørte vandselskaber.

Denne case afgrænser vi til ESRS E3. ESRS E3 har to underemner; vand og havressourcer og fem under-underemner kaldet vandforbrug, vandudtag, spildevandsudledning, udledning af vand i havene samt udvinding og udnyttelse af havressourcer. Målsætningen med ESRS E3 er at gøre det muligt for brugerne af bæredygtighedserklæringen at vurdere:

- Hvordan vandselskabet påvirker vandressourcen positivt og negativt, både faktisk og potentielt.
- Hvilke foranstaltninger der bliver truffet for at imødegå negative påvirkninger, beskytte ressourcen og reducere vandforbruget.
- Hvorvidt man bidrager til EU's grønne ambitioner, f.eks. om klimaneutralitet.
- Vandselskabets planer for en bæredygtig udnyttelse af vandressourcen
- Risici og muligheder i forhold til påvirkninger på og afhængighed af vandressourcer, og hvordan vandselskabet forvalter dem.

ESRS E3 er valgt som case, da alle vandselskaber vil skulle medtage denne i deres væsentlighedsanalyse. Vi anvender den danske oversættelse af bæredygtighedsstandarderne (ESRS), versionen fra d. 22.12.2023, som der refereres til på Erhvervsstyrelsens hjemmeside (Erhvervsstyrelsen, 2024b).

Casen tager udgangspunkt i et drikkevandsselskab, og vi har valgt i eksemplet at se bort fra træk på havressourcer i denne case, da de fleste selskaber ikke bruger af havressourcen. Enkelte selskaber kan have etableret køling med havvand eller har planer om at opstille et afsaltningsanlæg til produktion af teknisk vand. I disse tilfælde skal træk af havressourcen vurderes. Selskabets påvirkning af havressourcen findes i afsnit E2-4. Vi har for overblikket skyld valgt primært at forholde os til vandforbrug og de tilhørende oplysningskrav i eksemplet.

I følge standarden defineres vandforbruget som værende grundvand og overfladevand. Vi definerer vandforbrug for et drikkevandsselskab som hele selskabets træk på den samlede vandressource i indvindingsområdet. Selskabets eget vandforbrug indgår i dette samlede forbrug. Relaterede oplysninger om vandudtag og spildevandsudledning medtages, hvis det har betydning for vandressourcen. Det er primært relevant i lande med brug af overfladevand.

Selskabet skal lave sin egen vurdering af påvirkninger, risici og muligheder. For et dansk vandselskab vurderede vi i workshop 2, at følgende har størst betydning:

- Forsyningsikkerhed
- Råvandskvalitet
- Besparelser på vandressource

Elementer i rapportering af ESRS E3

I det følgende beskrives de elementer, som skal indgå i rapporten med et fiktivt forslag til, hvordan man kan lave rapporteringen. Der skelnes mellem, hvornår noget er en "Beskrivelse/Forklaring" og hvornår noget er et fiktivt "Eksempel fra Andeby Vand".

Interaktion med ESRS 1-2

Beskrivelse/Forklaring

ESRS E3 skal beskrives på baggrund af ESRS 1 og 2, hvor selskabets opbygning og ledelse beskrives. Her skal beskrives eller henvises til, hvordan det udmøntes ift. ESRS E3.

Strategi og interessenternes holdninger til selskabets aktiviteter ift. vandressourcen skal beskrives. Det kan gøres som en henvisning til den generelle bæredygtighedsstrategi og interessentanalyse, men man kan også gøre det mere konkret ved at lave et kort resume for de dele, som angår den pågældende ESRS – her vandressourcen.

Eksempel fra Andeby Vand: Et kort resumé kan se således ud:

Andeby Vand har en bæredygtighedsstrategi, som har til formål at sikre rent og sundt drikkevand, som forbrugerne har tillid til. For at kunne leve op til det skal selskabet:

- sikre en bæredygtig udnyttelse af ressourcen med respekt for klima, miljø og biodiversitet
- sikre stabil vandforsyning og høj forsyningsikkerhed
- beskytte ressourcen mod forurening fra egne og andres aktiviteter
- beskytte ressourcen mod overindvinding i samarbejde med forbrugerne f.eks. gennem vandsparekampagner.

Interaktion med emnespecifikke ESRS'er

Beskrivelse/Forklaring

Vandressourcer er tæt forbundet med andre miljørelaterede emner så som klimaændringer, forurening, biodiversitet og økosystemer, og ressourceanvendelse og cirkulær økonomi. Det anbefales at beskrive interaktionen mellem de forskellige ESRS, og hvordan man håndterer påvirkninger, risici og muligheder i den forbindelse, eksempelvis at sikre en lav klimapåvirkning gennem vandhåndteringen.

Håndtering af påvirkninger, risici og muligheder

Beskrivelse/Forklaring

Punktet indeholder både en beskrivelse af virksomhedens proces med henblik på at identificere sine påvirkninger, risici og muligheder og vurdere, hvilke påvirkninger, risici og muligheder der er væsentlige. Samt hvordan virksomheden håndterer påvirkninger, risici og muligheder gennem politikker og foranstaltninger.

Påvirkninger, risici og muligheder fremkommer af dobbeltvæsentlighedsanalysen. Vi vil senere udarbejde et konkret eksempel på, hvordan den kan udføres.

Eksempel fra Andeby Vand: Beskrivelse af, hvordan påvirkninger, risici og muligheder er identificeret

Andeby Vand har indledningsvist foretaget en generel gennemgang af forretningsmodel, strategien og analyseret dens aktiviteter. Andby Vand ligger i et område, hvor der er et større træk på grundvandsressourcen end det, der dannes, selskabet får derfor leveret vand af en anden forsyning, som de er afhængige af.

Strategien for Andeby Vand har fokus på bæredygtighed og det ønskes fremover at kunne levere og sikre rent og stabilt drikkevand fra grundvandsressourcen. For at klarlægge påvirkninger på Andeby Vands drift og hovedaktivitet i form af at levere rent drikkevand, blev der foretaget en interessentanalyse. De viste at i forhold til at sikre vandets kvalitet er både industri og landbrug en central interessant, da de kan påvirke kvaliteten af ressourcen. Desuden er industrien aftager af en stor mængde vand, ligesom naboforsyningen, der leverer vand til Andeby Vand er en vigtig interessant, da Andeby Vand er afhængig af samarbejdet. Kommunen har ligeledes stor interesse i Andeby Vand som ejer heraf.

Resultatet af interessentanalysen og efterfølgende interviews, samtaler og kvantitative analyser var, at især forsyningssikkerhed, råvandskvalitet og besparelser på vandressourcen er emner, der vurderes vigtige at tage højde for.

Andeby Vand herefter afholdt såvel interne og eksterne analyser og workshops med blandt andet bestyrelse, andre forsyninger i området, kommunen og landbruget. Her blev Andeby Vands påvirkninger af miljøet defineret af de medvirkende. Det blev også vurderet, hvilke finansielle risici og muligheder, der kan være relateret til påvirkningerne. Efterfølgende blev de aktuelle og potentielle påvirkninger vurderet i forhold til påvirkningsvæsentlighed og scoret i forhold til påvirkningens størrelse, omfang og irreversibilitet. Der blev anvendt en scoring fra 1-5. De potentielle påvirkninger blev desuden vurderet i forhold til sandsynlighed samt finansiell væsentlighed på baggrund af den finansielle påvirknings størrelse og sandsynlighed. Resultater kan ses i tabel 1.

Dobbelt væsentlighedsanalysen for Andeby Vand viste, at fem emner var væsentlige enten i forhold til påvirkningsvæsentlighed og/eller finansiell væsentlighed. Resultatet kan ses i Tabel 1.

Tabel 1. Oversigt over resultater fra dobbeltvæsentlighedsanalyse (obs. kun vand og udvalgte emner)

Påvirkning, risici og mulighed	Påvirkningsvæsentlig	Finansiell væsentlig	Væsentlig
<i>Overtræk på grundvandsressourcen</i>	Ja	Ikke vurderet	Ja
<i>Udtømning af grundvandsressourcen</i>	Ja	Ikke vurderet	Ja
<i>Fund af nye og flere forurenings-tilfælde</i>	Ja	Ikke vurderet	Ja
<i>Hyppigere og større brud</i>	Nej	Ja	Ja
<i>Klimaforandringer</i>	-	Ja	Ja

Politikker

Beskrivelse/Forklaring

Vandselskabet skal beskrive sin politik for ESRS E3 – Vandressourcer.

CSRD definerer en politik som: "Et sæt eller en ramme af generelle mål og ledelsesprincipper, som virksomheden anvender i forbindelse med beslutningstagningen. En **politik** gennemfører virksomhedens strategi eller ledelsesbeslutninger vedrørende væsentlige bæredygtighedsspørgsmål. Hver **politik** hører under en eller flere definerede personers ansvar, angiver dens anvendelsesområde og omfatter en eller flere målsætninger (i givet fald knyttet til målbare **mål**). En **politik** valideres og revideres i overensstemmelse med virksomhedernes gældende ledelsesregler. En **politik** gennemføres ved hjælp af **foranstaltninger** eller handlingsplaner."

I forlængelse af vandselskabernes væsentligste påvirkninger, risici og muligheder for ESRS E3 bør man udarbejde en politik for beskyttelse af vandressourcen. Der kan også være en politik for drikkevand, hvor forsyningssikkerhed er et element. Den kan man så henvise til.

Eksempel fra Andeby Vand: Hvordan en politik kan se ud:

Andeby vandselskabs politik for vandressourcen er udviklet med det overordnede formål at sikre bæredygtig og effektiv forvaltning af vandressourcerne for at opretholde en pålidelig og sund vandforsyning. Ved at implementere denne politik søger vi at beskytte vandkvaliteten, bevare og beskytte vandressourcen og minimere miljøpåvirkningen af vores vandforsyning.

Vores politik er baseret på følgende principper:

Beskyttelse af vandressourcen:

- Identificere og beskytte kildepladser
- Sikre områder omkring BNBO'er bl.a. gennem overgang til økologisk drift eller ved skovrejsning
- Beskytte indvindingsområderne gennem samarbejde med lokale myndigheder og interessenter

Sikring af råvandskvaliteten:

- Overvåge og forbedre vandkvaliteten
- Udvikle nødberejdsplaner
- Træne personale og samarbejdspartnere i katastrofereberedskab.

Vandbesparelser og Bæredygtig Vandforsyning:

- Øge bevidstheden om vandressourcens rolle i bæredygtige samfund
- Fremme vandbesparelser
- Informere samfundet om vandbesparelse og vandkvalitet
- Samarbejde med lokale myndigheder og interessenter om vandbesparelser

Afdelingen for Plan og Projekt er ansvarlig for implementering af strategien under ledelse af vicedirektøren.

Foranstaltninger

Eksempel fra Andeby Vand: Foranstaltninger

- Kortlægning af vandressourcen som udgangspunkt for planlægning af vandindvinding.

- Samarbejde med lokale interessenter og politikere om at sikre BNBO'er gennem opkøb af jord eller kompensation til at friholde jord fra konventionel dyrkning.
- BNBO'er og indvindingsområder beskyttes gennem træplantning lokalt eller etablering af skov i samarbejde med kommunen.
- Plan for vandindvinding, hvor man kan undgå kildepladser, der er truet af forurening, eller flytte kildepladser til sikre områder.
- Vandkvaliteten screenes og foranstaltninger til at fjerne problematiske stoffer tages.
- En beredskabsplan for at undgå forurening af vandressourcen i forbindelse med oversvømmelse og andre kritiske situationer.
- Overvågning af ledningsnettet, reduktion og afbødning af lækager, så man undgår vandspild. I egen drift iværksættes foranstaltninger til at undgå vandspild.
- Dialog med forbrugerne om at beskytte vandressourcen ved at undlade brug af pesticider og ved at spare på vandet.
- Årlige kampagner (f.eks. i forbindelse med vandets dag 22. marts) overfor forbrugerne med fokus på at mindske bruge af forurenende stoffer og spare på vandet.

Parametre

Beskrivelse/Forklaring

Til at overvåge udviklingen for Andeby Vands mål opstilles der parametre. I ESRS E3 er der defineret parametre for vandforbrug, men Andeby Vand opstiller også parametre til at følge udviklingen i de andre påvirkninger, risici og muligheder, der blev vurderet væsentlige.

Eksempel fra Andeby Vand: parametre til at følge udvikling i råvandskvalitet

- Andel forureningspåvirkede boringer [stk/år] og [m³/år]
  - o (eks. Det der er målekrav til, eks. pesticider, PFAS, Kulbrinter, arsen, nitrat m.fl.)
- Antal forureningstilfælde over grænseværdi [stk/år]

Mål

Vandselskabet har opstillet mål for perioden 2024 – 2028. Her er eksempler på mål. Konkrete tal suppleres senere.

- Indvinding af vand fra områder, hvor vandressourcen ikke er under pres eller truet af forurening.
- Beskyttelse af vandressourcen gennem BNBO'er og beskyttede indvindingsområder.
- Drikkevandsforsyning baseret på urensset grundvand.
- Sikring af god råvandskvalitet gennem monitoring af ressourcen, screening for og fjernelse af problematiske stoffer
- Indvinding af vand fra kildepladser, som ikke er truet af forurening. Her opsættes et %-mål.
- Reduktion af vandforbruget ved at mindske vandtabet til 8% = 2 under det nationale mål på 10%
- Mål for grundvandsbeskyttelse ved hjælp af skovrejsning og vild natur. Årligt arealmål for træplantning på 10 ha.
- Reducere vandforbrug med 1% årligt frem til 2030
- Bevare gennemsnitligt vandforbrug i husholdningen på 100 liter per person per dag